ACADEMISCHE OPENINGSZITTING - 01/10/2022

PIOEN VORSELAAR

WELKOM !

Vlaanderen is zorg

Thuis in de eerste lijn
FONDS DR. DANIËL DE CONINCK

Pioen
gezondheidshuis
Vorselaar

INTRODUCTIE ACADEMISCHE ZITTING

DR. MAAIKE VAN OVERLOOP

Forfaitaire groepspraktijk Medinet BeZaLiSt
& oud-voorzitter Domus Medica

PROGRAMMA

- 11u00: Introductie academische zitting
  Dr. Maaike Van Overloop, Medinet BeZaLiSt en oud-voorzitter Domus Medica
- 11u10: Geïntegreerde zorg in Vlaanderen en het belang van een brede eerste lijn
  Dirk Dewolf, administrateur-generaal Vlaams Agentschap Zorg & Gezondheid, Vlaamse overheid
- 11u40: Interdisciplinair werken en ontzorging via inzet van Verpleegkundigen in Huisartsenpraktijk
  Prof. Peter Van Bogaert en Lucky Botteldooren, Universiteit Antwerpen
- 12u00: Het belang van samenwerking binnen de eerstelijnszone en rol brede eerstelijnspraktijken
  Dr. Stefan Teughels, voorzitter Eerstelijnszone Middenkempen & medisch directeur Domus Medica
- 12u20: Ontschotting en innovatie in gezondheidszorg: samenwerking tussen 1e en 2e lijn
  Rudy Van Ballaer, algemeen directeur AZ Herentals & coördinator Ziekenhuis Netwerk Kempen

PROGRAMMA

- 12u35 - 13u10: Pauze met netwerk-broodjeslunch
- 13u10: Gezondheidshuis PIOEN in Vorselaar
  Lieven Janssens, burgemeester Vorselaar & initiatiefnemer PIOEN
- 13u30: Resultaten van de brede gezondheidsbevraging bij de volledige populatie van Vorselaar
  Sascha Vermeylen, panelmanager zorgproeftuin LiCalab - Hogeschool Thomas More
- 13u50: Conclusies: de toekomst van de eerste lijn en rol van projecten zoals PIOEN
  Tinne Vandensande, Senior Programmacoördinator,
  Koning Boudewijnstichting / Fonds Dr. Daniël De Coninck
- 14u00: Plaatsbezoek aan het Gezondheidshuis PIOEN en afsluitend netwerkmoment
  Dr. Stefan Tanasijevic, huisartsenpraktijk PIOEN
  & Tina Claes, coördinator gezondheidshuis PIOEN

Pioen
gezondheidshuis
Vorselaar

GEÏNTEGREERDE ZORG IN VLAANDEREN EN HET BELANG VAN EEN BREDE EERSTE LIJN

DIRK DEWOLF

Administrateur-generaal - Vlaams agentschap Zorg en Gezondheid

Vlaanderen
is zorg

Uitdagingen voor welzijn en volksgezondheid anno 2022

1. Chronische aandoeningen bij ouder wordende bevolking

1

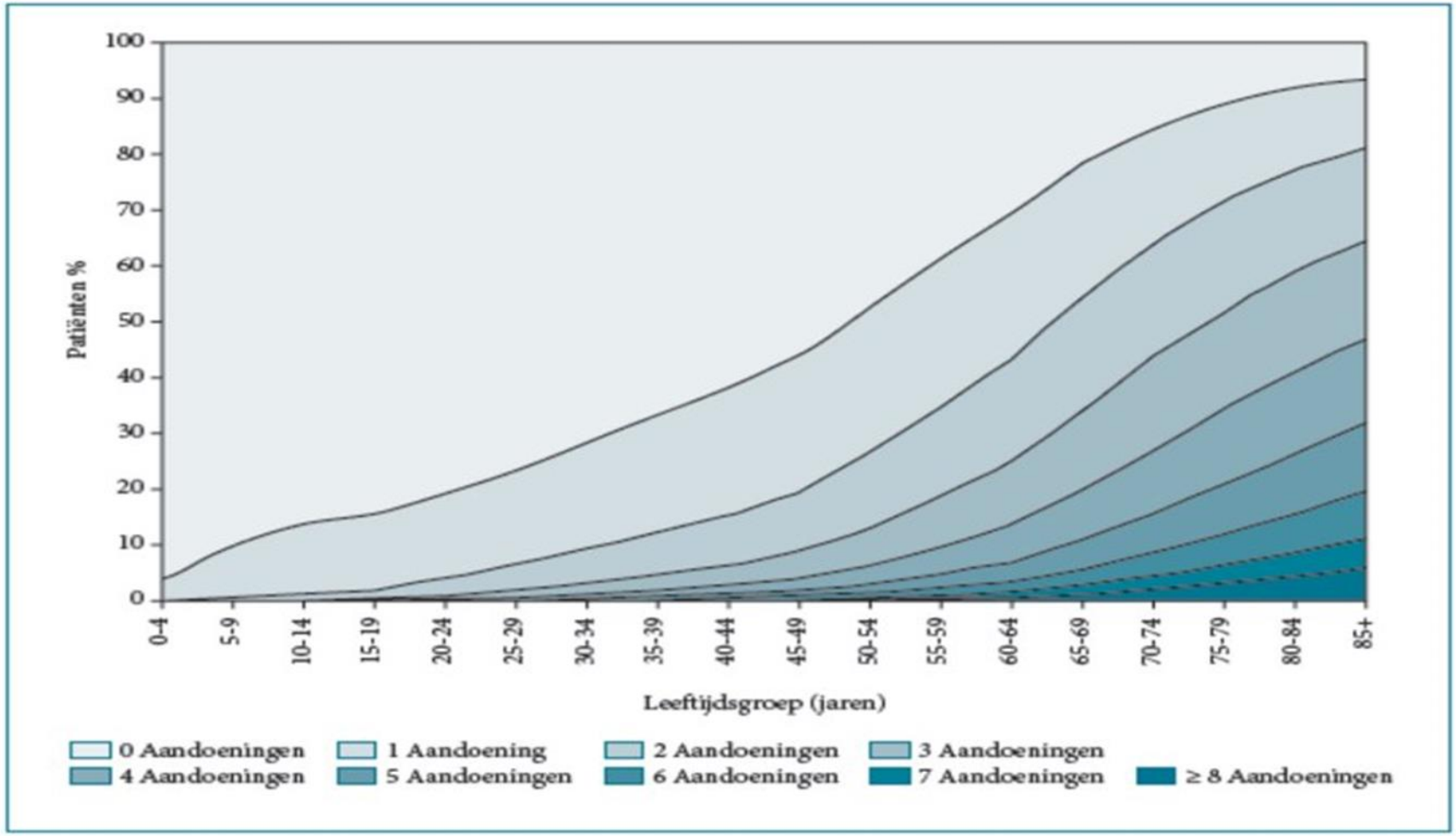

2. Geestelijke gezondheidsproblemen

- 17,9% van Belgen kampt met GGZ-probleem (EU-gemiddelde 17,3%)
- Kost 20,7 miljard euro op jaarbasis (kleine 5% van BBP)
- 5,5 miljard euro voor gezondheidszorgkosten

Bron: OESO-rapport 2018

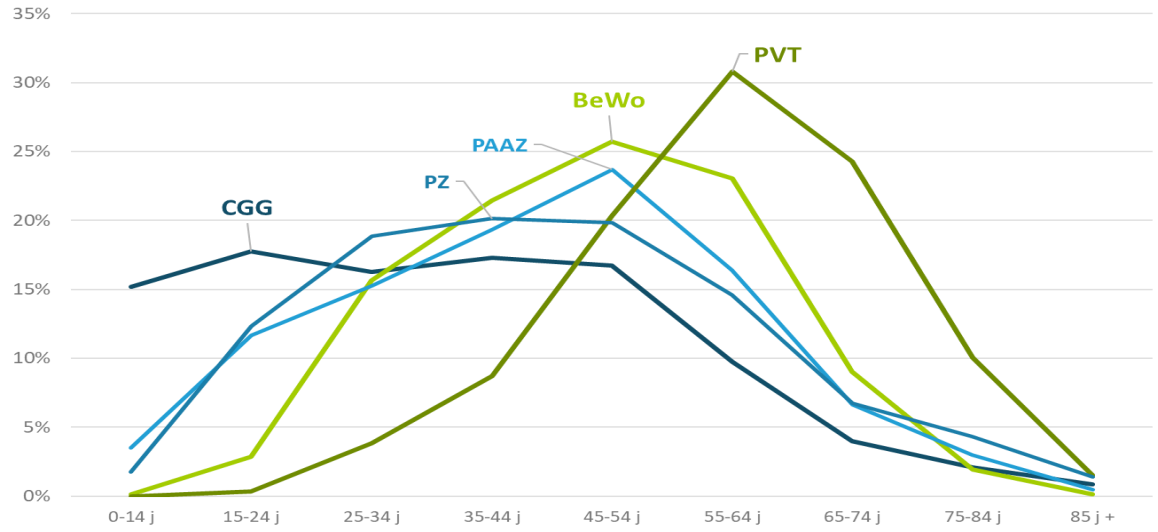

3. Epidemieën/klimaatwijziging

- Bevorderende factoren:
  a) Verstedelijking (megasteden) en verpaupering
  b) Mobiliteit (reizen en handel)
  c) Veranderingen ecosysteem leiden tot meer epidemieën en ‘nieuwe’ infectieziekten (knokkelkoorts rukt met muggenpopulatie op naar het noorden), droogte en overstromingen

4. Tekort aan zorgverstrekkers

- VDAB:
  - → Als verpleegkundige in Vlaanderen deze week keuze tussen 4515 openstaande vacatures
- De Standaard: bevraging van huisartsenkringen (juli 2022):
  - → De Standaard bevroeg de huisartsenkringen en kreeg tientallen antwoorden, goed voor meer dan 5.000 huisartsen en zo'n 6 miljoen patiënten.
  - → Patiëntenstops zijn schering en inslag. Meer dan de helft van de kringen zegt dat minstens 50 procent van de aangesloten praktijken een patiëntenstop heeft. Slechts één kring, Westhoek, zegt geen enkele patiëntenstop te zien bij hun artsen.

Nauwelijks nog huisartsenkringen zonder patiëntenstop

Zowat alle huisartsenkringen in Vlaanderen en Brussel hebben een patiëntenstop in een of meer praktijken. Dat blijkt uit een bevraging van *De Standaard*. Patiënten moeten soms tot twee jaar wachten voor ze zich kunnen aansluiten bij een praktijk.

Christoph Meeussen
Donderdag 7 juli 2022 om 3.25 uur

Trends

- Toenemende autonomie van de persoon
  - → Shared decision making
  - → Eigen dossierbeheer
  - → Levensdoelen primeren bij uittekenen van zorgpad voor personen met chronische aandoeningen
  - → Steeds meer gebruik van monitoring- of diagnostische tools (gevalideerde apps) ⇨ meer gezondheidsgeletterdheid maar niet gelijk verdeeld
- > Van Dr. Google naar Dr. Watson
- Persoonsgecentreerde (gezondheids)zorg, wat interdisciplinaire aanpak en ontkokering van sectoren vergt
- Kleinere ziekenhuizen met korte opnameduur, meer thuishospitalisatie, meer ambulante specialistische zorg

Trends

- Population health management in de startblokken:
  - → Aanbodontwikkeling in de zorg gestoeld op meer accurate gegevens over zorgnoden (gezondheid, welzijn, sociaal,..)
  - → Beter gerichte collectieve preventiemaatregelen
  - → Vermijden van onnodige opnames en verlies van autonomie

Paradigma shift

Aanbodgestuurde zorg	Persoonsgerichte zorg
Passieve client	Actieve client
Gefragmenteerd	Verbinding zorg en welzijn
Zorg vs. welzijn	Geïntegreerde zorg
Ziekte en behandeling	Gezondheid en gedrag
Monodisciplinair	Multi-/pluri-/transdisciplinair
Zorg	Preventie, zorg en & welzijn
Input	Outcome
Institutioneel/residentieel	Familiale omgeving/thuis
Silo-organisatie	samenwerkende organisatie

Vlaanderen
is zorg

Vlaanderen
is zorg

Hervorming eerste lijn

Vlaan
is zorg

Hervormingsproces eerste lijn

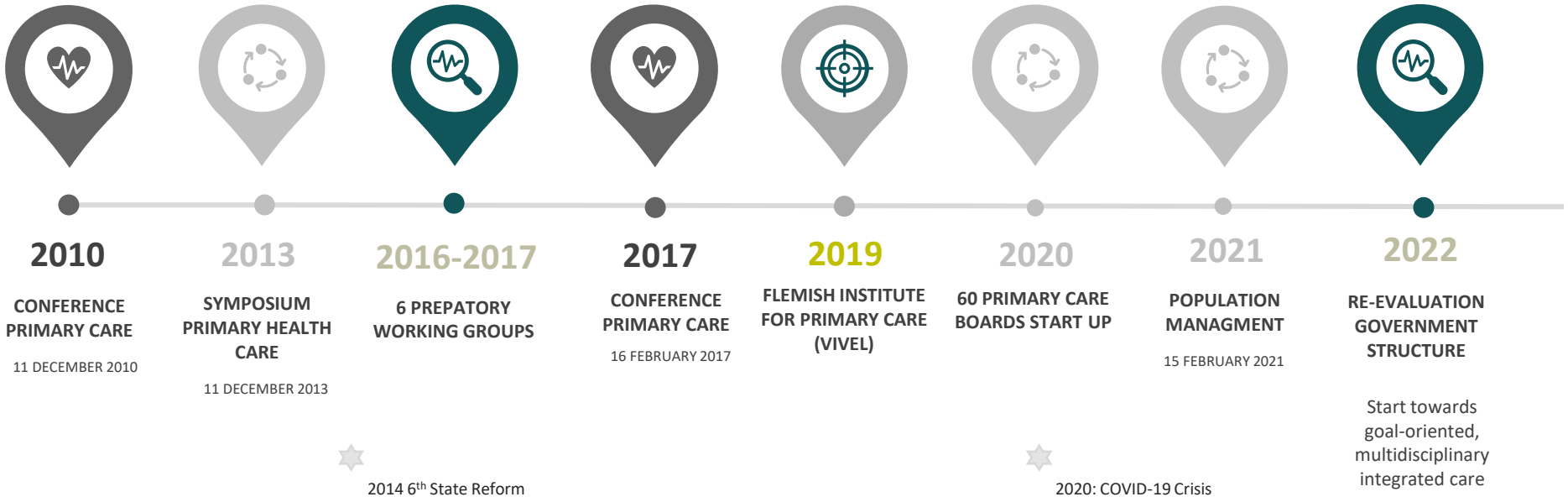

Vlaanderen
is zorg

Kernboodschappen van de hervorming in Vlaanderen

1. Verbinden van zorg met welzijns- en sociale actoren

1. Versterken van de bevolking en zorgactoren naar persoonsgerichte, geïntegreerde en doelgerichte zorg door een bottom-up benadering

2. Versterken van een populatiegerichte aanpak

Vlaanderen
is zorg

Persoonsgerichte zorg

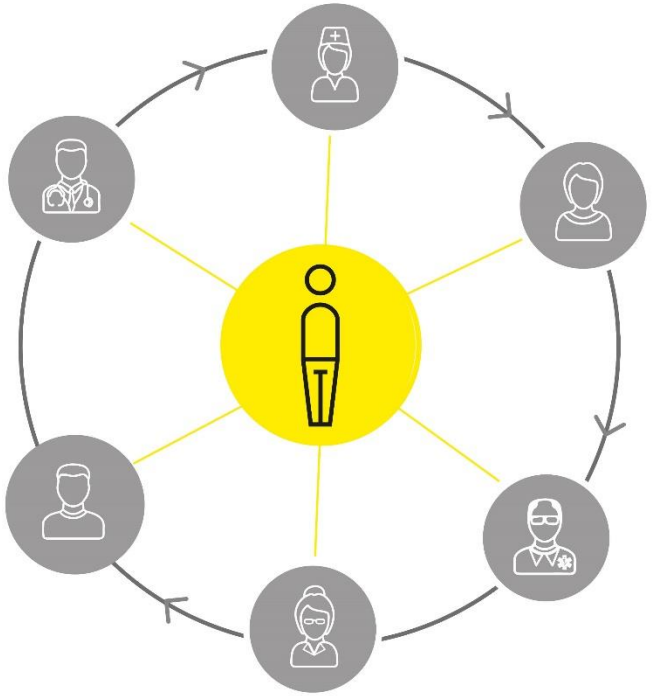

- Empowerment en gezondheidsgeletterdheid
- Informele zorgondersteuners als een volwaardige partner in het zorgproces
- Zorgdoelen in een zorgplan
- Buurtgerichte zorg
- Uniforme toeleiding
- Integratie van preventie, geestelijke gezondheidszorg, gezinszorg en sociaal beleid

Vlaanderen
is zorg

60 eerstelijnszones

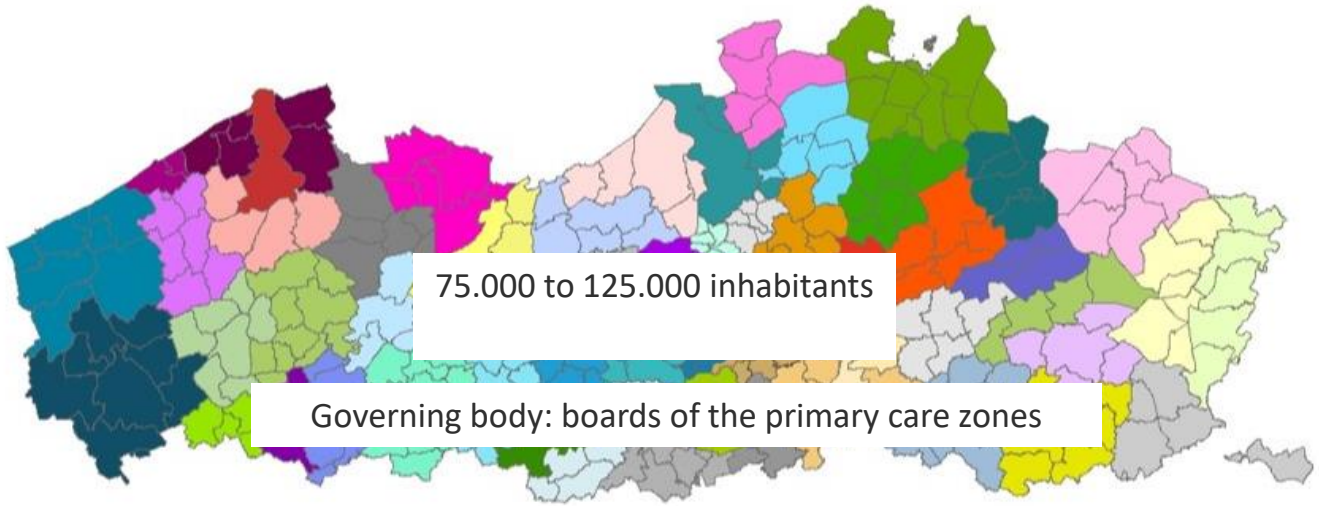

75.000 to 125.000 inhabitants

Governing body: boards of the primary care zones

To strengthen collaboration and coordination between local authorities, primary care professionals, associations of people with a need of care and support, associations of informal carers and volunteers and social and welfare care. Governance structure is constructed around equity between 4 clusters (local authorities, care givers, social care and welfare and people.

Vlaanderen
is zorg

Vlaanderen
is zorg

Pilootprojecten brede eerstelijnspraktijken

Vlaan
is zorg

De brede eerstelijnspraktijk – initiatief van huisartsen én lokaal bestuur

Wat biedt een brede eerstelijnspraktijk?

- huisarts(en) + andere disciplines
- één gemeenschappelijk en gedeeld zorgbeleid
- kwaliteitsvol zorgaanbod met maximale toegankelijkheid
- samenwerking tussen gezondheidszorg en welzijnsaanbod
- samenwerking tussen privaat en publiek zorgaanbod
- relaties met of inbedding in ander lokaal aanbod (bv. rond onderwijs, recreatie, cultuur…)

Vlaanderen
is zorg

Traject tot het ontstaan van de pilootprojecten

reorganisatie van de eerstelijnszorg in Vlaanderen (vorige legislatuur)

→ stimuleren interdisciplinaire samenwerking en optimaliseren zorgcapaciteit

→ Oprichting werkgroep “Multidisciplinaire samenwerking en zorgcapaciteit ondersteunen”

↓ 26 juni 2020 Vlaamse Regering schaft vestigingspremie impulseo af

← november 2021 goedkeuring principepsnota

← deel vrijgekomen budget gaat naar 6 pilootprojecten brede eerstelijnspraktijk

Vlaanderen
is zorg

Doelstellingen pilootprojecten

6 pilootprojecten brede eerstelijnspraktijk

VIPA regelgeving aanpassen ?

Draaiboeken en documentatie ontwikkelen voor toekomstige initiatieven

VIPA subsidies → wijkgezondheids-centra

In de toekomst: + brede eerstelijns-praktijkvormen

Vlaanderen is zorg

6 pilootprojecten – initiatief vanuit verschillende invalshoeken

- **Vorselaar** en **Wommelgem** - lokaal bestuur neemt initiatief om het huisartsentekort in hun regio aan te pakken en stelt infrastructuur ter beschikking
- **Diegem** en **Mechtem -** vanuit reeds bestaande huisartsenpraktijken
- In de wijk Sledderlo (**Genk) -** lokale apotheker in samenwerking met een huisarts
- **Sint-Truiden** - initiatief vanuit de geestelijke gezondheidszorg: psychiatrisch ziekenhuis in samenwerking met de huisartsenkring → eerstelijnsaanbod voor psychisch kwetsbare doelgroep

Vlaanderen
is zorg

Lerend netwerk tussen de pilootprojecten

- 3-4 keer per jaar netwerkdag
- uitwisseling tussen de projecten
  - → Voortgang en valkuilen binnen het project (opzetten organisatiestructuur in een vzw, hoe huisartsen aantrekken, toegankelijkheid verhogen, …)
  - → Uitdiepen relevante onderwerpen (hoe een huisarts in opleiding optimaal inzetten in de brede eerstelijnspraktijk, implementatie populatiemanagement, …)

Vlaanderen
is zorg

Vlaanderen
is zorg

Vorselaar
PIOEN

Vlaan
is zorg

PIOEN – innovatief project geïntegreerde zorg

- PIOEN is eerste van de 6 pilootprojecten die effectief de deuren opent.

Disciplines bij de start:
- Huisarts
- verpleegkundige
- onthaal ziekenfondsen
- voedingsdeskundige

Samenwerking met:
- vroedvrouw
- psycholoog
- sociale dienst

Vlaanderen
is zorg

Vorselaar - PIOEN

- Eénmalige subsidie van 250 000 euro van de Vlaamse Regering
- Echte piloot en innovatief (t.o.v. wijkgezondheidscentra –monodisciplinaire praktijk)
- Brede eerstelijnspraktijk gelegen in dorpscentrum 👍👍👍
- Buurtgerichte aanpak 👍👍👍
- Ontzorging van de huisartsen door taakdelegatie aan verpleegkundige, administratieve ontlasting 👍👍👍
- Multidisciplinair werken (arts, verpleegkundige, voedingsdeskundige + samenwerking met vroedvrouw, psycholoog, sociale dienst, ziekenfondsen) 👍👍👍
- Preventief en outreachend werken 👍👍👍

Flanders
State of
the Art

Pioen
gezondheidshuis
Vorselaar

INTERDISCIPLINAIR WERKEN & ONTZORGING VIA DE INZET VAN VERPLEEGKUNDIGEN IN HUISARTSENPRAKTIJK

PROF. DR. PETER VAN BOGAERT & LUCKY BOTTELDOOREN

Universiteit Antwerpen

ERVARINGEN MARIEKE GEIJSELS HUISARTSENGROEP TER LINDEN

9 artsen, 1 HAIO, 3 secretaresses, 1 VIHP

Interventies VIHP

- Intake nieuwe patiënten
- Preventieconsult
- Bloedname
- Afname ECG
- Afname spirometrie
- Ondersteuning bij hechtingen/kleine heelkunde
- Vaccinaties, cryo, oren uitspuiten
- Hulp bij COVID-consultaties
- Griepvaccinatie dagen
- Opzetten praktijkverbeterende projecten

ERVARINGEN WIM VERHOEVEN
HUISARTSENPRAKTIJK BARTHOLOMEUS

4 artsen, 2 VIHP ‘s, 1 onthaalmedewerker

Interventies VIHP’s

- Ondersteunen secretariaat medische triage
- Praktijkorganisatie
- Praktijkrichtlijnen – chronische zorgopvolging
- Preventiewerking sturen
- Psychosociale aspecten uitwerken
- Netwerken en buurtgerichte zorg activeren
- Parallelle consultvoering
- Urgentere zorgen toedienen
- Technische akten
- ….

ERVARINGEN GRIET VERHELST HUISARTSPRAKTIJK AMPERSAND

1 arts, 1 VIHP, 1PA en 1 HAIO =>

Ampersand - samenwerking - een “En–verhaal “

- Interventies VIHP
  - eGMD, technische vaardigheden zoals ECG, pre-operatief oz, vaccinaties, spirometrie, cerumen verwijderen, wondzorg, hechtingen verwijderen, assisteren bij kleine chirurgische ingreep
  - Initiëren kwaliteitsverbeterende projecten
  - Opvolgen zorgtrajecten (Diabetes, CNI)
  - Preventieconsult (DM Gezondheidsgids: rookstop, cardiovasculaire risico’s, adviezen voeding, beweging, vaccinatiestatus, …)
  - VZP gesprekken

ERVARINGEN MAAIKE VAN OVERLOOP MEDINET

- Praktijk met 3 HA, 1 HAIO, 3 VIHP's , 1 sociaal verpleegkundige, 2 vroedvrouwen, 1 coördinator, 4 praktijkassistentes en 1 psycholoog
- Interventies VIHP's
  - Protocolzorg – diabeteszorg, CNI, ….
  - Ondersteuning triage
  - Leefstijladvies: slaapadvies, rookstop, dieetadvies, bewegingsadvies
  - Uitstrijkjes
  - Wilsbeschikking
  - verslavingsproblematiek
  - Opvolgen kwetsbaren
  - Van kinderwens tot voorafgaande zorgplanning en levenseinde begeleiding
  - Kleine heelkunde ondersteunen
  - Opleiding voor HAIO's maar ook VIHP's
  - Integratie van de praktijk in de sociale cohesie van de regio
  - Levensverzekeringen

WAAROM EN TRAJECT POSTGRADUAAT VIHP

2014 nood aan ondersteuning van huisartsenpraktijken op vraag van prof dr Roy Remmen Huisartsgeneeskunde UAntwerpen

Focusgroep met huisartsen en verpleegkundigen

Verkenning **internationale literatuur**

Ontwikkelen van een programma **postgraduaat** 1 jaar 35 studiepunten

2016 start programma en doctoraatsonderzoeken Evi Matthys en Naomi Aerts

DOELSTELLING POSTGRADUAAT VIHP

- *VIHP wil vanuit de huisartsenpraktijken **proactief inspelen op veranderende zorgvragen** en toekomstgericht en strategisch inspelen op het beleid van de overheid.*

- *Bij deze* **interdisciplinaire samenwerking** *is de huisarts de spilfiguur en de eerstelijnspraktijk speelt de rol van **change agent**.*

- Het inzetten en *ontwikkelen* van **specifieke verpleegkundige klinische en organisatorische competenties en vaardigheden**.

- **Actief en autonoom** in de huisartsenpraktijk in opdracht en samenwerking met huisartsen.

Universiteit Antwerpen
domus medica
THOMAS MORE
KdG Karel de Grote Hogeschool
AP Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen

EVIDENTIE

Studies omtrent verpleegkundigen die nauw samenwerken met huisartsen met autonomie (cf. eigen spreekuur) en eigen beslissingsbevoegdheid

Opvolging patiënten met type 2 diabetes, astma/COPD en vasculaire aandoeningen binnen duidelijk protocollen gebaseerd op richtlijnen en standaarden

Behoefte aan preventie en gezondheidseducatie waarbij verpleegkundigen communicatietechnieken beheersen (cf. motivationele gesprektechnieken)

Patiënten met acute lichte aandoeningen snel en effectief behandelen door verpleegkundigen in huisartsenpraktijken

EVIDENTIE

- Het effect van het introduceren van verpleegkundigen in huisartsenpraktijken verlicht in *mindere mate* het werk van huisartsen.
- Er is eerder sprake van een ***uitbreiding* en *differentiëren*** van taken voor complexe zorgvragen in volle evolutie
  - veranderende samenwerkingsverbanden tussen eerstelijnszorg, gespecialiseerde zorg en ziekenhuizen
  - een stijgende betrokkenheid /medezeggenschap van patiënten.
  - Aandacht en zorg voor populaties
  - ***Ontzorgen*** takenpakket huisartsen

Column De Standaard 24 en 25 september ‘22

3.25 uur

Alweer een woonzorgcrisis, stelt Peter Janssens vast, en alweer zal er niets veranderen. Ouderen moeten het zelf doen.

Het merendeel van de huidige medische uitgaven en kosten voor zorg kan worden - vermeden. © getty

wel rekening houdt met de wensen van de ouderen, in plaats van hen als lijdend voorwerp te behandelen en af te voeren naar een instelling waar ze als de dood voor zijn.

Als we uit de fuik van de klassieke ouderenzorg willen blijven, moeten we gezond en onafhankelijk oud worden

De klassieke oplossingen voor de problemen in de WZC’s zijn bekend en de gebruikelijke woordvoerders van de gebruikelijke organisaties

CAPACITEIT VAN EEN VIHP VOLDOENDE BENUT?

- Biomedische,
- Psychosociale en
- Existentiële benadering

- Proactieve aanpak
  - Vroegtijdige detectie en singaalfunctie
  - Kwetsbare populaties
  - Sociale determinanten van gezondheid

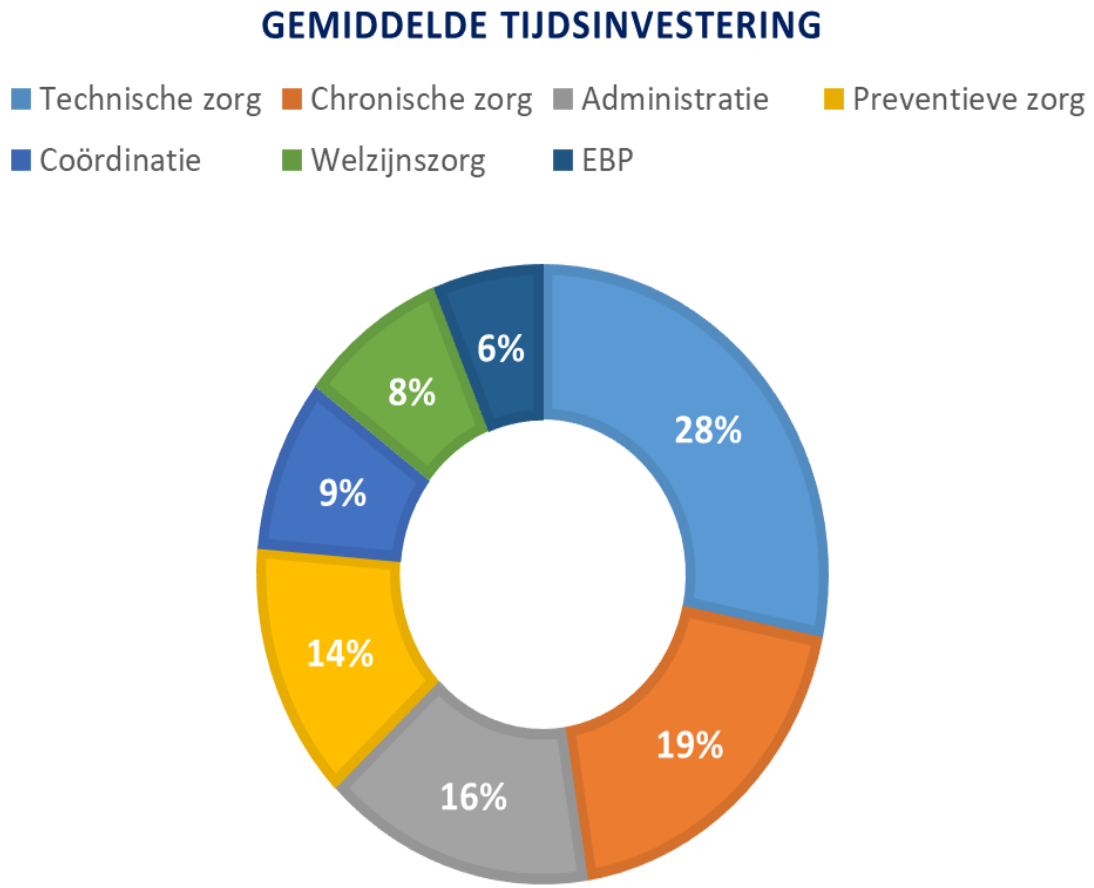

Evi Matthys (proefschrift 2021) Samenwerken met een praktijkverpleegkundige in de Belgische huisartsenpraktijk. Huidige en potentiële rollen van praktijkverpleegkundigen.

WAT BETEKENT VOOR U, ALS HUISARTS, “ONTZORGEN” MET EEN VIHP IN DE PRAKTIJK?

HA geneeskunde is “seizoensarbeid”: heel wisselende niveau van zorgvraag. Een extra “man” in de praktijk maakt dat de flexibiliteit van de praktijk om in te spelen op de wisselende zorgvraag vergroot.

HA zijn erg gewoon om reactief te werken (pas als pt met klacht komt, komen we aan de beurt). Dankzij VIHP is er ook ruimte om proactief aan de slag te gaan, wat hopelijk op langere termijn een vermindering van de zorgnood kan gevenHet preventieve Luik kunnen doorgeven geeft veel rust. Anders bij elke consultatie gevoel dat al die zaken ook nog aangepakt moeten worden, maar er is nooit echt tijd voor. Nu is iemand anders er ook mee bezig. Dit deelt de verantwoordelijkheid . Mogelijkheid om bvb spiro te laten doen maakt dat we ook kwalitatiever kunnen werken: Drempel om dit uit te voeren is veel lager. Feit dat ze beschikbaar is om tussendoor ook iets op te vangen als we uitlopen maakt ook dat er minder druk is op ons.

Werkdruk wegnemen, ik heb goed gevoel om patiënten in vertrouwen bij VIHP laten gaan want ik weet dat alles besproken wordt, een aanspreekpunt voor patiënten voor wie drempel naar een arts soms te hoog is.

“Bij het samenkomen tot een groepspraktijk had ik graag mijn VIHP, die ik had als solo-arts meegenomen. Mijn nieuwe collega’s HA vroegen heel wat presentaties en onderzoek vooraleer ze akkoord gingen met een VIHP in de praktijk. Na de vakantie deze zomer bracht elk van hen hetzelfde verhaal “ wij kunnen ons niet voorstellen dat we tot een half jaar geleden zonder vpk gewerkt. Alle HAIO’s zeggen “wij zullen je missen, want dossiers zijn gestructureerd, preventie wordt opgenomen en actief aangepakt, acute ongevalletjes worden onmiddellijk opgevangen – ik hoef maar eventjes te gaan kijken …”

WAT BETEKENT VOOR U “ONTZORGEN” MET EEN VIHP IN DE PRAKTIJK?

Een concreet voorbeeld van deze ochtend:

Julia stond op mijn agenda, Julia is een psychiatrische patiënte met beginnende dementie. Meestal is dit een dubbele of driedubbele consultatie om de zorgvraag helder te krijgen. Hilde had in haar agenda net wat ruimte en ik zag haar Julia binnen loodsen in haar kabinet. Hilde ging met Julia in gesprek en nam de tijd om haar verhaal te aanhoren en de zorgvraag te verhelderen. Uiteindelijk ben ik even binnen gesprongen in het kabinet van Hilde en kon ik gericht advies geven. Ik ervaarde onmiddellijk rust, mijn planning kon verder gaan en Hilde kan zeer goed omgaan met deze patiënte en had voldoening omdat ze Julia had kunnen geruststellen. En vooral … Julia werd aanhoord en ging met een gerust gevoel terug huiswaarts.

Mijn VIHP's schatten... Van koffie tegen een opkomende migraine over outsourcing naar andere praktijken om gewoon te laten zien waarover het gaat. Ze doen het allemaal. Maar ze zijn er vooral als brug tussen wie meer nood heeft en de gehaaste huisarts. Ze luisteren naar ons over de ziektenoden en vertalen dat naar de doelstellingen van de patiënten, tolken naar de mantelzorger en andere zorgverstrekkers het onverstaanbare medisch jargon en vormen ook in het 'ontzieken' van milde symptomen een enorme verlichting zodat ik terug tot mijn kerntaken kom. Ik wil ze nooit meer kwijt.

- Waar ligt de nood van de HAP?
  - *Patiëntenpopulatie?*
- Welke discipline?
  - *Administratie ➔ welke administratie?*
  - *Verpleegkundige, psycholoog, MW, coördinator … ?*
  - *Welke verpleegkundige?*

VÓÓR AANVANG VAN DE VIHP TEAM AFSPRAKEN

Uitbouw van het team

- Eensgezindheid over VIHP-profiel !
- Nadenken over takenpakket
- Bereidheid tot uniform gebruik van het EMD
- Bereidheid om te investeren in begeleiding
- Wie van het team gaat begeleiden?
  - Tijd en ruimte ➔ geen patiënten
- Kwaliteitsbeleid – protocolzorg – patiënttevredenheid
- Verbinding met team ➔ psychologische veiligheid
- Doel van VIHP toelichten (visie/missie), teamrollen verhelderen
  - volledige team inclusief onthaalmedewerkers …

VÓÓR AANVANG VAN DE VIHP TEAM AFSPRAKEN

Praktische afspraken

- Ruimte voor de VIHP
- Concrete afspraken maken over de taken en rollen
- Hoe agenda inplannen voor de VIHP – tijdspanne per interventie
- Tijd en ruimte inplannen voor overleg en begeleiding
- Materiaal bestellen
- Communicatie naar patiënten

➔ gradueel opbouwen van de VIHP-rol,
traag en duurzaam en in samenspraak

POSTGRADUAAT VIHP UANTWERPEN

- Bachelorsdiploma verpleegkunde
  - competenties VIHP gebaseerd op deze van bachelor verpleegkunde met *roluitbreiding.*
- Academiejaar 2022 – 2023 start 7de cohorte
  - 35 Studiepunten
  - Spreiding over 2 academiejaren is mogelijk
- Theoretische modules lopen samen met tewerkstelling in een huisartsenpraktijk net zoals klinische stage met syntheseproject als eventueel (toekomstige) werkplek
- Aantal studenten per academiejaar: +/- 20 ➔ 35
- Sterkte van de opleiding: coachen van de integratie van de VIHP in de praktijk

CONTACTGEGEVENS

- Lucky Botteldooren
  lucky.botteldooren@uantwerpen.be

- Website VIHP – opleiding Universiteit Antwerpen: uantwerpen.be/vihp

Pioen
gezondheidshuis
Vorselaar

HET BELANG VAN SAMENWERKING BINNEN DE EERSTELIJNSZONE EN DE ROL VAN BREDE EERSTELIJNSPRAKTIJKEN

DR. STEFAN TEUGHELS

Voorzitter Eerstelijnszone Middenkempen & medisch directeur Domus Medica

ZORGRAAD ELZ MIDDENKEMPEN

Gezondheidszorg	Lokale besturen
Huisartsenkring	Gemeente Grobbendonk
Psychologenkring	Stad Herentals
Vroedkundige	Gemeente Herenthout
Apotheker	OCMW Kasterlee
Ergotherapeut	Gemeente Lille
Thuisverpleegkundige	OCMW Olen
Welzijn	**PZON**
Familiehulp VZW	i-mens
LM Plus	Alzheimerliga Vlaanderen
OCMW Grobbendonk	S-Plus Mantelzorg
Lokaal Dienstencentrum	**Optionele partners**
CAW De Kempen	Hoogleraar universiteit Antwerpen
WZC Lindelo	Kwaliteitscoördinator ouderenzorg
	Expert praktijk en samenwerking in de zorg (Gouverneur Kinsbergencentrum)

Vlaanderen is zorg

EERSTELIJNSZONE MIDDENKEMPEN

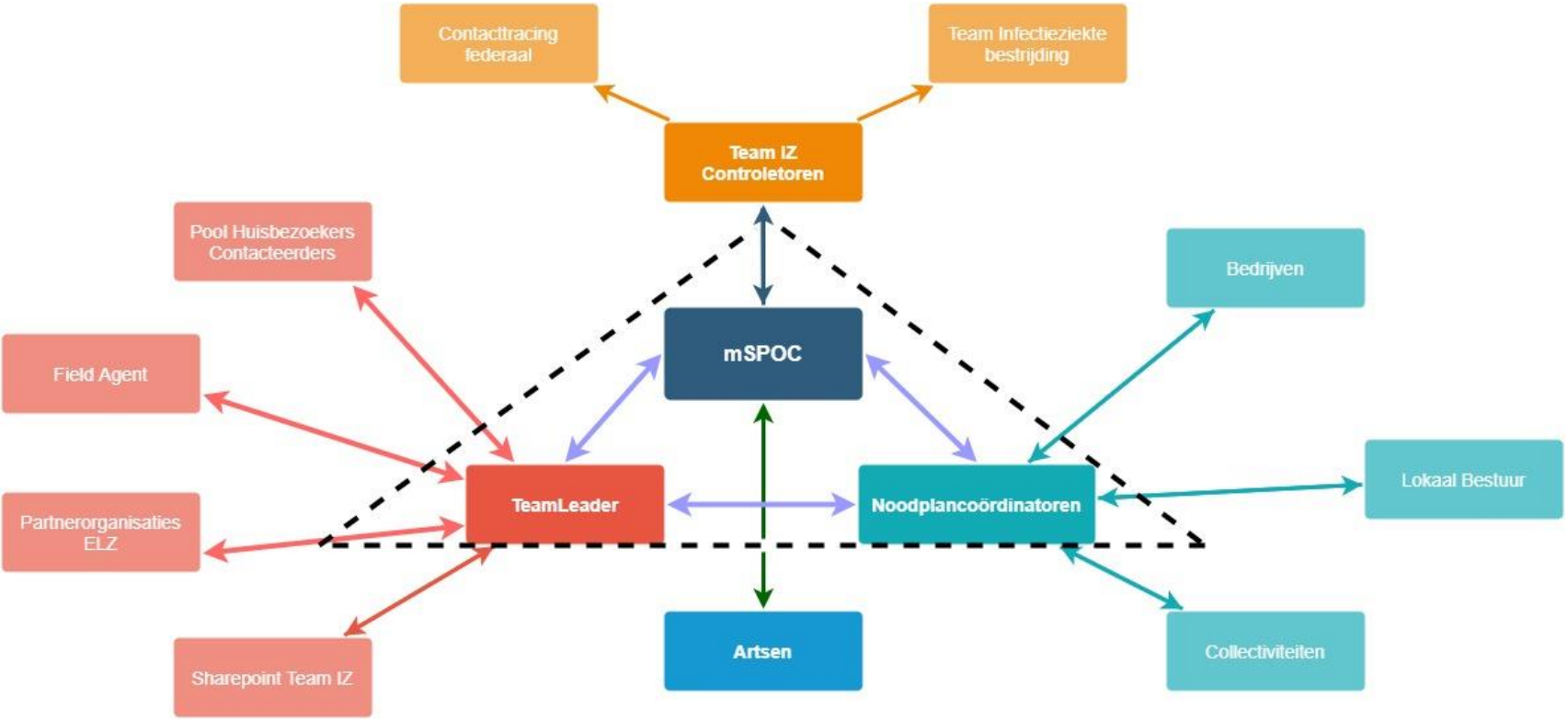

SAMENWERKING COVIDCRISIS

1. Beheersen van uitbraken
2. Solidarisering van aanbod
3. Sensibiliseren populatie en zorgaanbieders
4. Regionaal uniek aanspreekpunt
5. Organisatie test-triage en vaccinatiecentra

EERSTELIJNSZONE MIDDENKEMPEN

DEMOGRAFISCHE ONTWIKKELING

- Leeftijd:
  - → Toename van 80+ers (5,5% → 8,5%; 5 666 → 9363) (2017-2035)
    - Belangrijk want 38.9% van 80+ is zwaar zorgbehoevend
- Gezondheid
  - → 11,1% van inwoners ELZ Middenkempen heeft chronische aandoening
    - Ook toename van multimorbiditeit (meerdere chronische aandoeningen)
  - → Preventieve zorg
    - Op meeste indicatoren scoort ELZ boven het Vlaamse Gemiddelde (borstkankerscreening, preventieve tandzorg)
    - Mondzorg: 35 à 40% van bevolking ging laatste jaar niet naar tandarts
- Landelijke regio
  - → 371 inwoners/km²
  - → Uitdagingen op vlak van mobiliteit/bereikbaarheid van diensten
- En het huisartsentekort??

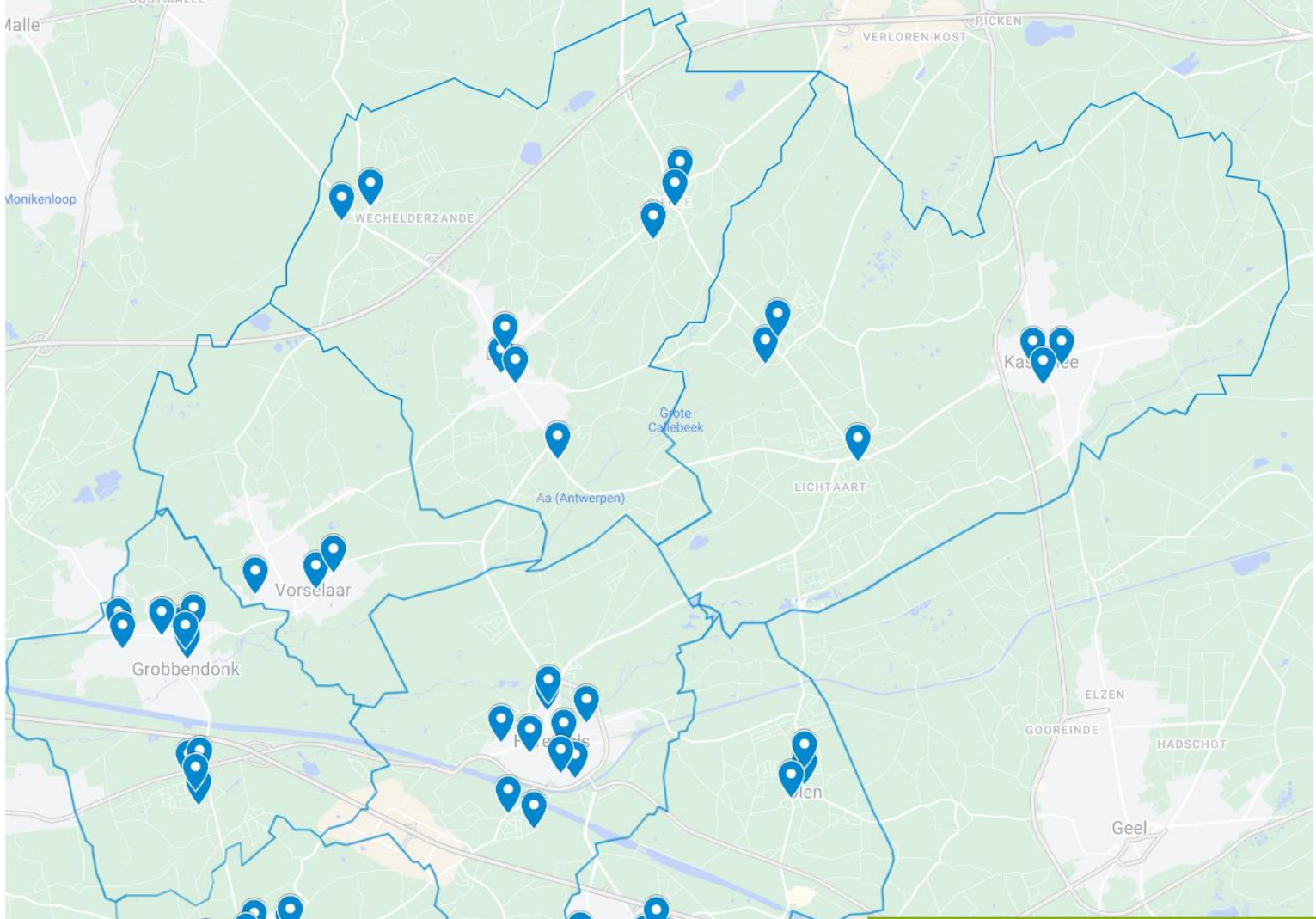

60 huisartspraktijken

	Aantal Inwoners (1/1/2022)	Aantal Huisartsen (excl HAIO)	Aantal artsen/1000 inwoners
Grobbendonk	11441	14	1,2
Herentals	28427	33	1,2
Herenthout	9267	13	1,4
Kasterlee	19131	14	0,7
Lille	16668	20	1,2
Olen	12576	15	1,2
Vorselaar	8019	3	0,4
Totaal ELZ	105529	112	1,1

EERSTELIJNSZONE MIDDENKEMPEN

- INVENTARISATIE
- OPLEIDING EN SPREIDING
- VERLONING en WAARDERING
- ORGANISATIE PRAKTIJKEN
- CHANGE MANAGEMENT
- INFRASTRUCTUUR
- BEPERKING WORKLOAD EN TAAKDELEGATIE
- INNOVATIE
- KRINGWERKING

HUISARTSENTEKORT MULTIFACTORIEEL

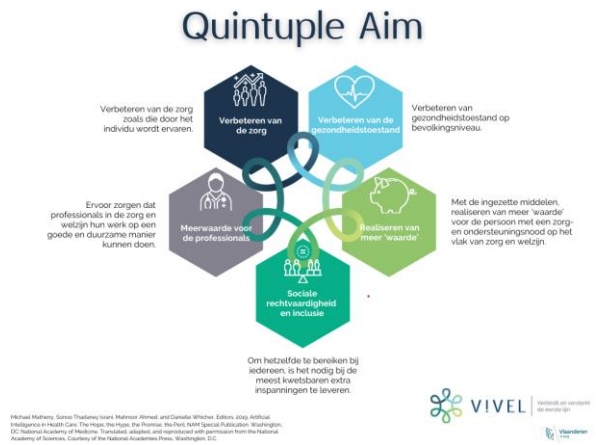

NEW DEAL

1. Zorgen voor voldoende en goed gespreide huisartsen(praktijken).
2. Verminderen van de zinloze administratieve overlast.
3. Verbeteren van de toegankelijkheid voor de patiënt.
4. Inzetten op een goed organisatiemodel dat de huisarts(praktijk) in staat stelt om voor meer mensen zorg te dragen. Een organisatie met taakdelegatie en ondersteuning; ook voor niet-planbare zorg buiten de klassieke werkuren.
5. Uitwerken van een evenwichtig financieringsmodel dat beter kan inspelen op beschikbaarheid, intra- en interdisciplinaire samenwerking, zorgcontinuïteit, kwaliteit, preventie en empowerment.

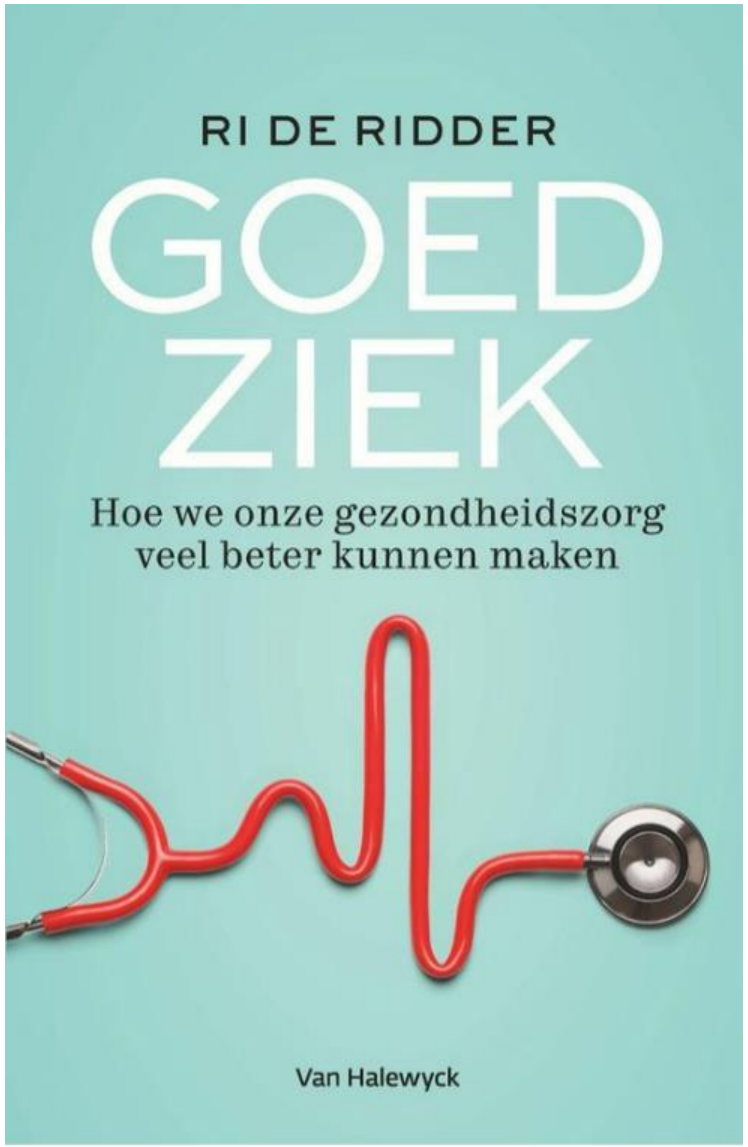

Buurtteams 8000-10000 inwoners
Daaronder zorgteams 1-2-3-…
Zorgteam bestaande uit HA-VPK-Psy-Kine-Tandarts-apotheek
Ook specialistische zorg?
Casemanagement
150-200 zorg- en welzijnsverstrekkers voor 8000 pers

Locoregionaal 100000-150000 inwoners
10-20 buurtteams
1 netwerkorganisatie

De overheid delegeert en faciliteert en maakt gezondheidsdoelstellingen

TEVEEL DEUREN

COMMUNICATIE

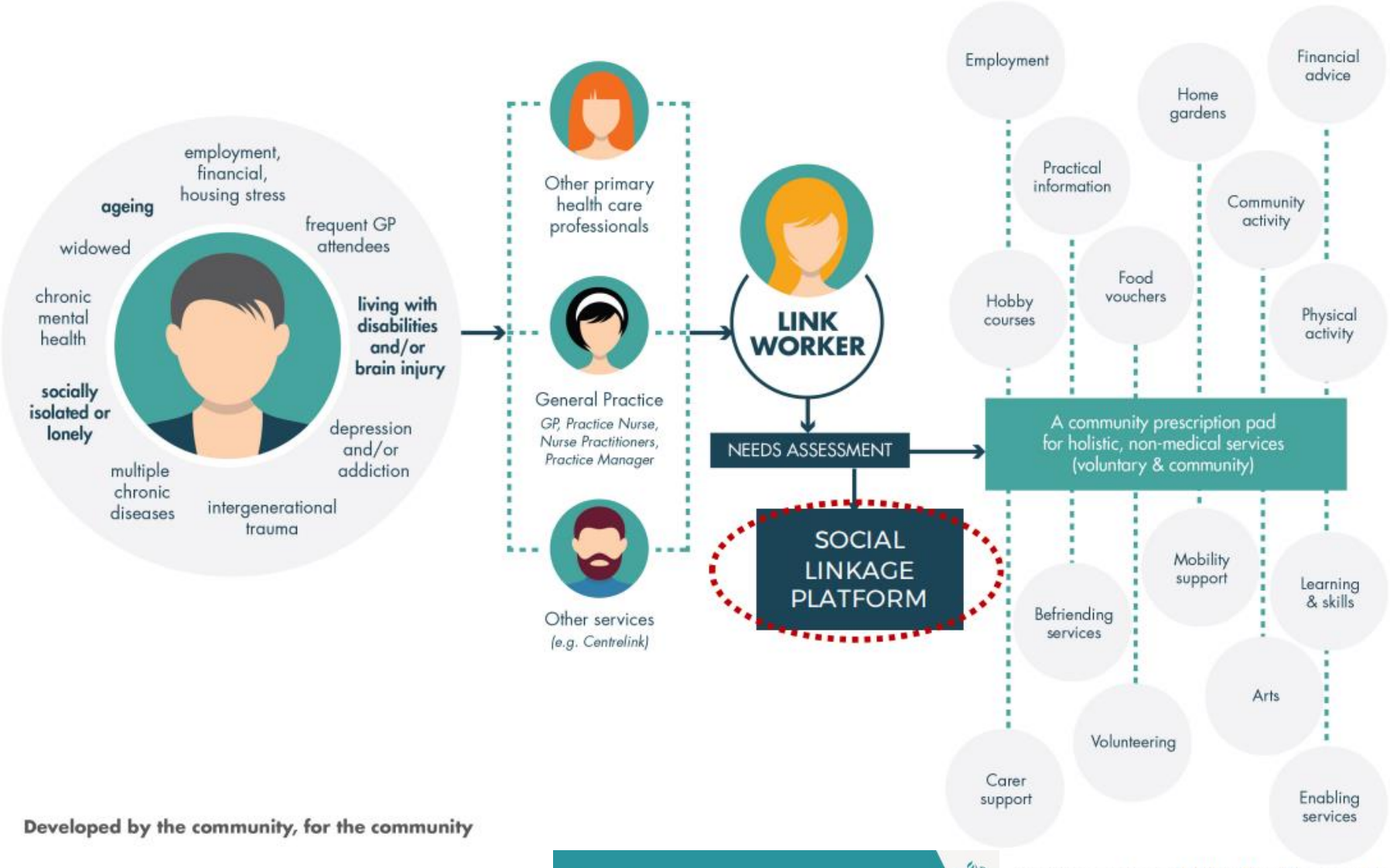

GEEN ONBEPROEFD RECEPT

TOEGEPAST BIJ NHS (U.K.)

Developed by the community, for the community

zipster

EERSTELIJNSZONE MIDDENKEMPEN

Social Prescribing @ NHS: https://www.england.nhs.uk/personalisedcare/social-prescribing/

“DE VERSNIPPERING”

Pioen
gezondheidshuis
Vorselaar

Pioen

PIOEN X PIOEN

- Individuele zorg naar Integrale populatiezorg
- What crisis?
- 1 deur voor zorg en welzijn
- Innovatie en IT
- Aantrekkelijke centra voor jonge zorgverleners met ontzorging
- Aangepast financieringssysteem
- Case-management: van reactief naar pro-actief
- 1,5de zorg

EERSTELIJNSPRAKTIJK ZWEDEN

- Huisartsen
- Apotheek
- Kinesitherapie
- Tandarts
- Verpleging centrum en thuis
- Kind en gezin/prenataal
- Ambulance
- Psychologie
- Ergotherapie
- Familiehulp

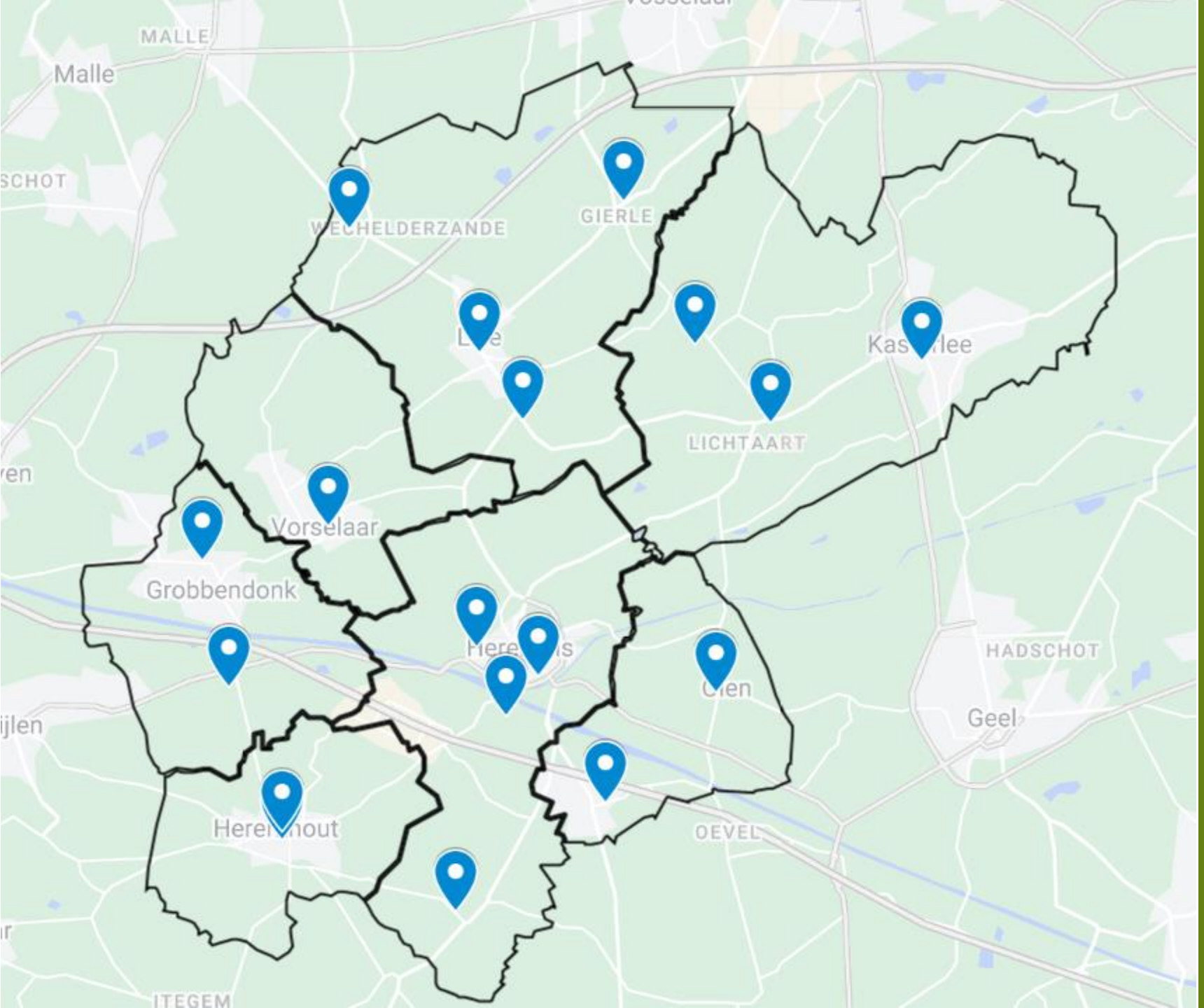
MALLE
Malle
WECHELDERZANDE
GIERLE
LICHTAART
Vorselaar
Grobbendonk
HADSCHOT
Geel
OEVEL
ITEGEM

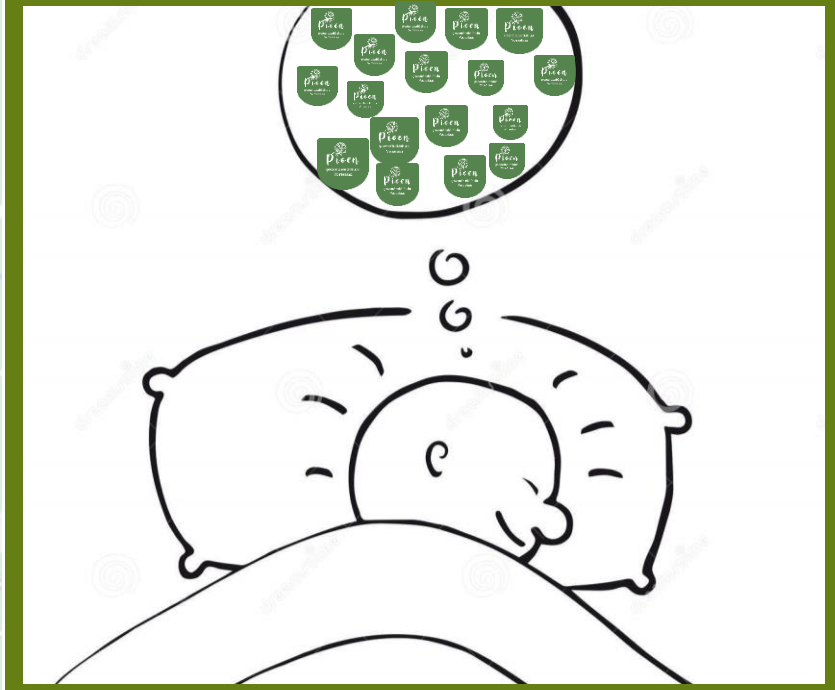

Pioen
gezondheidshuis
Vorselaar

ONTSCHOTTING & INNOVATIE IN DE GEZONDHEIDSZORG: SAMENWERKING TUSSEN 1e EN 2e LIJN

RUDY VAN BALLAER

Algemeen directeur AZ Herentals / algemeen coördinator Ziekenhuis Netwerk Kempen

Wie van jullie is het eens met de volgende stelling?

1. Op vandaag is er nog onvoldoende samenwerking tussen de 1e en de 2e lijn?

Wie van jullie is het eens met de volgende stelling?

2. Op vandaag is er nog onvoldoende samenwerking tussen de 1e en de 2e lijn in de **regio Kempen**?

3. Wie van jullie wil NIET meewerken om de samenwerking tussen de 1e en de 2e lijn in de regio Kempen te verbeteren?

IS ER EEN PROBLEEM???

PATIËNTVEILIGHEID

24 JUN 2021

Opslaan Reacties 0 Delen

Deficits in communication and tween

> Public Health Rep. 2018 May/Jun;133(3):311-317. doi: 10.1177/0033354918764391

“De grootste uitdaging ligt bij de communicatie tussen de eerste en de tweede lijn

Zorgwijzer Zorgnet-Icuro, 06/2022

Publicat Affiliations + expand

PMID: 29722600 DOI: 10.1080/15622975.2018.1471218

Samenwerking tussen 1s PMID: 29614236 PMCID: PMC5958390 DOI:

zorgverleners rondom acute opname van oudere

met dementie in het ziekenhuis kan beter.

Heeren, M.J.J., Langelaan, M., Jong, R. de, Groot, J.F. de. **Samenwerking tussen 1ste en 2de lijns zorgverlener rondom acute opname van ouderen met dementie in het ziekenhuis kan beter.** www.nivel.nl: NIVEL, 2016

Hahn

ier 7

THE TOP 8 BENEFITS OF COLLABORATIVE CARE FOR PROVIDERS AND PATIENTS

InSync Healthcare Solutions

KNELPUNTEN IN DE SAMENWERKING HUISARTSEN – SPECIALISTEN (EIGEN BEVRAGING AZ HERENTALS)

- Te weinig afspraken over samenwerking
- Kennen elkaar onvol
- Specialist is onvoldoe hoogte van mogelijkh
- Tijdgebrek
- Te laat bericht uit zie
- Tekort overlegmogelijkheden
- Kwaliteitsverschillen medici

- Huisarts onvoldoende op de hoogte
- is
- Specialist is slecht bereikbaar
- Huisarts is slecht bereikbaar

Communicatie
Informatie uitwisseling

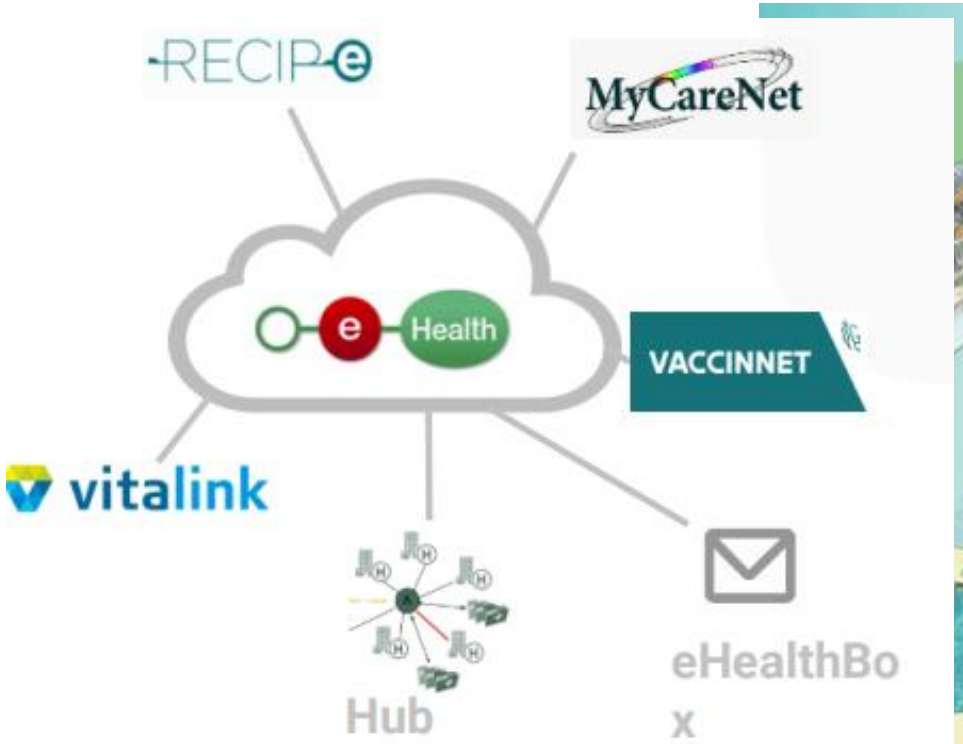

- Data sharing
- …

STIMULANS VANUIT OVERHEDEN INZAKE SAMENWERKING 1E EN 2E LIJN??

1.1.2 Vlaanderen

- Zijn e
  - Zo
  - Pr
    thu
  - we
    cfr

an

maar wordt
maakt
dividuele
or zal er in
omen tot

dere

or het

ikt voor
l op het
tief.

erken →

MAAR,

HOE KOMEN WE TOT EEN BETERE SAMENWERKING 1E EN 2E LIJN IN ONZE REGIO??

- (als bescheiden Kempenaren) → klein beginnen…
- Historisch al heel wat samenwerking : netwerk Geestelijke Gezondheidszorg, PNAT, overlegstructuren zh – huisartsen, zh – WZC, lokale besturen, oprichting ELZ's – link met ziekenhuizen, opstart Regionaal Zorgplatform Kempen, …
- Extra stimulans door de Regionale Zorgstrategische Plannen voor ziekenhuisnetwerken → expliciete vraag tot samenwerking tussen ziekenhuizen onderling én met andere gezondheidsactoren

*Vrijdag 1 april'22 diende het Kempens ziekenhuisnetwerk (ZNK) als **eerste netwerk** in Vlaanderen zijn Regionaal Zorgstrategisch Plan in bij de Vlaamse overheid*

van **vijf** naar **drie volwaardige campussen**
> Turnhout, Herentals en Mol–Geel

Wat is het RZSP ZNK?

- beschrijft de toekomstige zorgbehoefte voor onze regio van zo'n 500.000 inwoners
- geeft een antwoord via het toekomstig zorgaanbod adhv
  - ziekenhuisdiensten (aantal bedden per kenletter), ziekenhuisfuncties en zorgprogramma's, medisch-technische diensten, samenwerkingsverbanden (klinisch en ondersteunende diensten)

  NB : reeds heel wat samenwerking opgezet in de Kempen
- beschrijft de beoogde kwaliteitswinst alsook efficiëntieverhoging door het netwerk
- beschrijft de verankering zorgaanbod met 1e lijn, chronische zorg en andere zorg- en welzijnsactoren

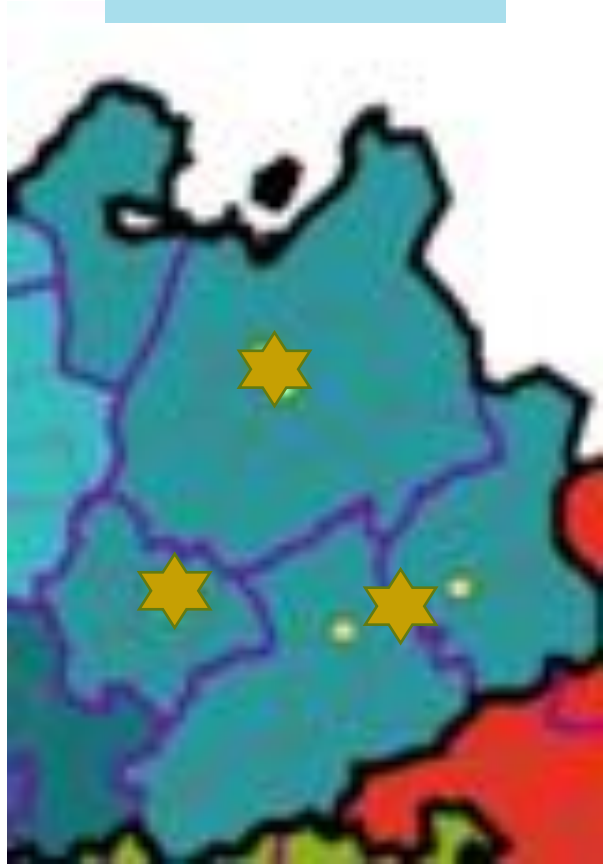

ziekenhuisnetwerk kempen

ENKELE VOORBEELDEN VAN SAMENWERKING TUSSEN 1E EN 2E LIJN UIT DE KEMPEN

- Kleine en grote

MEDICATIE – GEMEENTE OP SCHEMA

Gemeente op Schema

Welkom op de persvoorstelling!

19 januari 2022

azherentals

Herentals

GROBBENDONK HISTORISCH TOEKOMSTGERICHT

Herentals

Herenthout

lille

olen

VORSELAAR VERRASSEND NATUURLIJK

WESTERLO Parel van de Kempen

MEDICATIE – GEMEENTE OP SCHEMA

Het probleem in cijfers

2,4%
Adverse **D**rug **E**vents

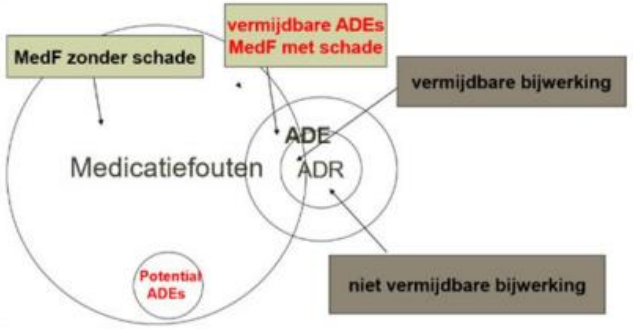

MEDICATIE – GEMEENTE OP SCHEMA

Het probleem in cijfers – medicatieverificatie dienst spoedgevallen AZ Herentals

- Medicatieverificatie door een FTA o.l.v. een klinisch apotheker
  Doel: correcte en volledige thuismedicatielijst verkrijgen en medicatiefouten voorkomen

- Focus op **hoogrisicopopulatie**
  - Verwachte opname in het ziekenhuis
  - Polyfarmacie/polypathologie
  - Leeftijd ≥ 65 jaar

- Meerdere bronnen gebruiken:
  - Verwijsbrief huisarts
  - Patiëntendossier
  - Medicatielijsten
  - Digitale gegevens
  - …

MEDICATIE – GEMEENTE OP SCHEMA

Doel campagne

- Bewustmaking van:
  - www.mijngezondheid.be
  - Medicatieschema moet elke 65-plusser, of vanaf 3 geneesmiddelen per dag, op zak hebben. Dit schema moet up-to-date zijn.
- Uitrol in AZ Herentals en 7 gemeentes tegelijkertijd:
  - Grobbendonk, Herentals, Herenthout, Olen, Lille, Vorselaar en Westerlo

HOST – VOORBEELD SAMENWERKING

- Het **H**ospital **O**utbreak **S**upport **T**eam of kortweg HOST is een nieuw team dat van start is gegaan in februari 2022

- Een initiatief van BAPCOC en de FOD volksgezondheid.

- 24 HOST’s in België.

- HOST ZNK voor het arrondissement Turnhout dat 70 residentiële zorginstellingen, 1 psychiatrisch ziekenhuis en 4 algemene ziekenhuizen omvat.

HOST – VOORBEELD SAMENWERKING

- De **locoregionale strategie** inzake infectiepreventie en -controle en inzake **Antimicrobiële Therapie** implementeren en mee-coördineren (opstarten, opvolgen, evalueren, aanpassen) in samenwerking met de ziekenhuizen van het netwerk en de residentiële voorzieningen (CRA's, huisartsen, WZC's,...)
- Concrete **adviezen verlenen** inzake Infectiepreventie aan de WZC's.
- **Permanente opleidingen** organiseren voor de gezondheidswerkers in de voorzieningen.
- De **epidemiologische praktijken en monitoring** op elkaar afstemmen (bundelen van procedures)
- Het nationaal en **regionaal gezondheidsbeleid ondersteunen**.

HOST – VOORBEELD SAMENWERKING

- Verantwoordelijke Medisch Microbioloog en arts-hygiënist
  - Dana Van Kerkhoven: verbonden aan het AZ Turnhout
- Master verpleegkunde en infectiepreventie
  - Debbie Coels: verbonden aan het AZ Herentals
  - Gunter Oris: verbonden aan het Ziekenhuis Geel
- Ziekenhuisapothekers
  - Sigrid Bulteel: verbonden aan het Ziekenhuis Geel
  - Eef Verhesen: verbonden aan het AZ Herentals
- Coördinator
  - Geanna Peeters: verbonden aan het Heilig Hart (Mol)

- Mail : host@znk.be
- Permanentie tijdens de kantooruren : 014 44 46 84
- Permanentie buiten de kantooruren : 014 40 60 40 - vraag naar de HOST verantwoordelijke van wacht
- Geen permanentie 's nachts tussen 20u en 8u
- Op weekend- en feestdagen enkel permanentie tussen 8u en 12u

KLINISCH LABO HETUMO & WZC & HUISARTSEN

- Associatie klinische labo's HETU, sinds 2021 ook Mol
- Belac geaccrediteerd, sterk uitgebouwd kwaliteitssysteem
- Schaalvergroting → efficiëntie & kostenbesparing
- Subspecialisatie klinisch biologen & laboranten
- Ondersteuning zorgverleners intra én extra muros
  - ZH hygiëne
  - COVID testcentra tijdens golven
  - HOST

KLINISCH LABO HETUMO & WZC & HUISARTSEN

Extra muros samenwerking → ophalen en behandeling stalen

- > 50 huisartsen en externe specialisten (vnl regio Turnhout)
- >10.000 stalen per kwartaal (excl covid)
- Praktisch :
  - Transport (2 ophaalmomenten)
  - Online bestelling materiaal (handschoenen, afnamemateriaal, …)
  - Externe prikploeg voor niet mobiele patiënten
  - IT'ers voor online support en ondersteuning ter plaatse

Unieke samenwerking in regio Turnhout → ondersteuning **preventiecentrum**

Ook in ELZ Middenkempen mogelijk??

KNELPUNTEN IN DE SAMENWERKING HUISARTSEN – SPECIALISTEN (EIGEN BEVRAGING AZ HERENTALS)

- Te weinig afspraken over samenwerking
- Kennen elkaar onvol
- Specialist is onvoldoe hoogte van mogelijkh
- Tijdgebrek
- Te laat bericht uit zie
- Tekort overlegmogelijkheden
- Kwaliteitsverschillen medici

- Huisarts onvoldoende op de hoogte
- is
- Specialist is slecht bereikbaar
- Huisarts is slecht bereikbaar

Communicatie
Informatie uitwisseling

TRANSMURALE SAMENWERKING DOOR GEDEELD EPD

Gedeeld patiëntendossier tussen huisarts, specialist ziekenhuis, thuisverpleegkundige, WZC, andere zorgactoren

Voordelen :

- Vlotte uitwisseling van gegevens
- Completer beeld van gezondheidstoestand van de patiënt
- Transmurale samenwerking

=cruciaal voor tijdige en veilige patiëntenzorg

TRANSMURALE SAMENWERKING DOOR GEDEELD EPD

- Gedeeld administratief dossier
- Gedeeld medicatieschema
- Gedeelde parameters
- Gedeelde pijnregistraties
- Gedeelde schalen: KATZ, Braden
- Gedeelde probleemlijst
- Gedeelde labo-resultaten
- Gedeelde documenten: verpleegk consult, voorschriften, attesten, transfer
- Gedeeld wondzorgdossier
- Gedeelde zorgplanning
- Vlot afspraken maken

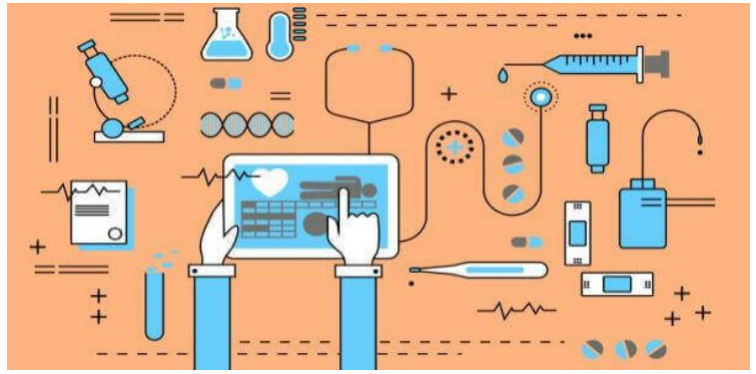

Voordelen :

- Vlotte uitwisseling van gegevens
- Completer beeld van gezondheidstoestand van de patiënt
- Transmurale samenwerking

=cruciaal voor tijdige en veilige patiëntenzorg

MAAR OOK : HOE MAKEN WE DE PATIENT MEER BEWUST EN STERKER IN HET OMGAAN MET ZIJN GEZONDHEID?

→ Patient empowerment

Patiënt maximaal betrekken bij zijn patient journey

- Via gedeeld EPD & app op smartphone of website
- Zorgplanning zichtbaar voor zorgverlener én patiënt
- Interactie tussen zorgverlener en patiënt
- Informatiedoorstroming (pushen info op de juiste momenten)
- PROMS en PREMS → verbeteren kwaliteit

HIER KUNNEN WE SAMEN EEN MEERWAARDE BETEKENEN!!

azherentals

ziekenhuisnetwerk kempen

EERSTELIJNSZONE MIDDENKEMPEN

Pioen gezondheidshuis Vorselaar

PIOEN & AZ HERENTALS :

- Samenwerking inzake **klinisch labo**

- Pioen al **testomgeving / proeftuin**
  - Vernieuwend en innovatief concept
  - Nieuwe preventiecampagnes gezamenlijk
  - Opvolging van chronische patiënten
  - Samenwerking inzake gedeeld patiëntendossier huisartsen – ziekenhuis/specialisten – andere zorgactoren
  - Samenwerking sociale diensten ziekenhuis & lokaal bestuur Vorselaar
  - Uitbreiding samenwerking naar andere besturen
  - Ambulante zorg dichtbij huis (cfr proefprojecten riziv toediening chemo of OPAT, bloedafnames)
  - Samenwerking inzake geestelijke gezondheidszorg
  - Samenwerking inzake geriatrische patiënten
  - Samenwerking inzake zorgpaden en transmurale zorg
  - Inhoudelijke wederzijdse ondersteuning tussen beide organisaties

- …

3. Wie van jullie wil NIET meewerken om de samenwerking tussen de 1e en de 2e lijn in de regio Kempen te verbeteren?

DANK U!

Pioen
gezondheidshuis
Vorselaar

PAUZE & NETWERK-BROODJESLUNCH

GEZONDHEIDSHUIS PIOEN VORSELAAR

Pioen
gezondheidshuis
Vorselaar

GEZONDHEIDSHUIS PIOEN IN VORSELAAR: PREVENTIEF, INTERDISCIPLINAIR, OPEN, EERSTELIJN NETWERK

LIEVEN JANSSENS

Burgemeester Vorselaar

AANLEIDING & ACHTERGROND

HUISARTSARME GEMEENTE & REGIO

- **Landelijke gemeente / 8000 inwoners** > één kern – nog sterke community
- **Terugval huis-/tandartsen** > extern zoeken + uitstel zorg
- Gesprekken met nieuwe huisartsen en HAIO's > niet in klassieke model / **anders & groepsgericht**
- Iedereen keek naar iedereen maar er werd geen initiatief genomen > **regierol** lokaal bestuur

CORONA

- Afwezigheid CRA-arts en **kwetsbaarheid** solo-praktijken > extra versnelling / doorbraak
- **Band lokale besturen-zorgverstrekkers** > betere dbase, communicatie, contact tracing, logistiek
- Sterke crisisaanpak in **zone Neteland & eerstelijnszone** > samenwerking loont
- **Lessen uit Corona-crisis** > sterke eerste lijn + meer buurtgericht + meer vervlechting welzijn & zorg + oog voor meer psycho-sociale zorg + samenwerking = hét leidmotief (welzijn-zorg, 1e-2e lijn)

EEN ANDER CONCEPT: EEN INTERDISCIPLINAIRE GEZONDHEIDS - GROEPSPRAKTIJK

(1) INTERDISCIPLINAIR

- Huisartsen (ervaren & nieuwkomers, HAIO) en een model van **ontzorging** door verpleegkundigen (VIHP, VES)
- Tandartsen (ism mondhygiënist, orthodont, paradont, endodont)
- **Andere disciplines**: psychologen – dermatologen – diëtisten – logopedisten – kinesisten – BOV coach e.a.
- **Forfaitaire** financiering > meer samenwerking en **MDO-overleg** (kan informeel; communicatie met patiënten)

(2) GEZONDHEID

- Belang van geïntegreerde/**geschakelde zorg** in eerstelijnszone → bv. Vorselaar heeft zelf al allerlei diensten, lokaal dienstencentrum, Huis van het Kind en maatschappelijk werkers …
- **Preventieve gezondheidszorg** → cf. lokaal gezondheidspreventiebeleid Vlaamse overheid
- **Buurtgerichte zorg** (populatie 8.000, gemeenschap, schaal) → project zorgzame buurten Vlaamse overheid

(3) GROEPSPRAKTIJK

- **Alles onder één dak** > flexibel, huurbasis, praktijkassistent, makkelijk afsprakensysteem (Mya) + één EPD (NexuzHealth)

PIOEN STAAT VOOR:

PREVENTIEF
INTERDISCIPLINAIR
OPEN
EERSTELIJN
NETWORK

Pioen
gezondheidshuis
Vorselaar

PIOEN IS OOK EEN BLOEM (PIOEN-ROOS) DIE IN CHINA SYMBOOL STAAT VOOR “GEZONDHEID & GELUK”

Preventief → niet enkel curatief / **proactieve preventie** (bv. bewegen, voeding, leefstijl, context of psyche)
= 11 actiedomeinen (bv. roken, diabetes, valpreventie, vereenzaming, medicatiegebruik, kankerscreenings)

Interdisciplinair → samenwerking, **meerdere disciplines, geestelijke gezondheidszorg, welzijn**
= taakdelegatie verpleegkundigen, informatie-uitwisseling en netwerking, MDO

Open → toegankelijke locatie, gelijkvloers, **transparant/open** huis
= **communicatie** (BIBOPP / gezondheidsvaardigheden ism welzijnsschakel)
= ook digitale en telefonische hulp- en zorgverlening, opvolging en nazorg

Eerstelijn → **brede eerstelijnspraktijk** & eerstelijnszone (belang sterke eerste lijn)
= PZON / patiënt centraal in de eerstelijnspraktijk
= beter samenwerken (= health litteracy)

Netwerk → **samenwerking** (nu teveel schotten, teveel specialisatie en corporatisme)
= samen met ziekenhuis 2e lijn, welzijns-, geestelijke gezondheids- & woonzorg > "INTEGRATED COMMUNITY CARE"

→ N ook van **nabijheid** > in eigen omgeving, groene ruimte, buurtgericht, cf. buurtgerichte zorg

Pioen
Vorselaar

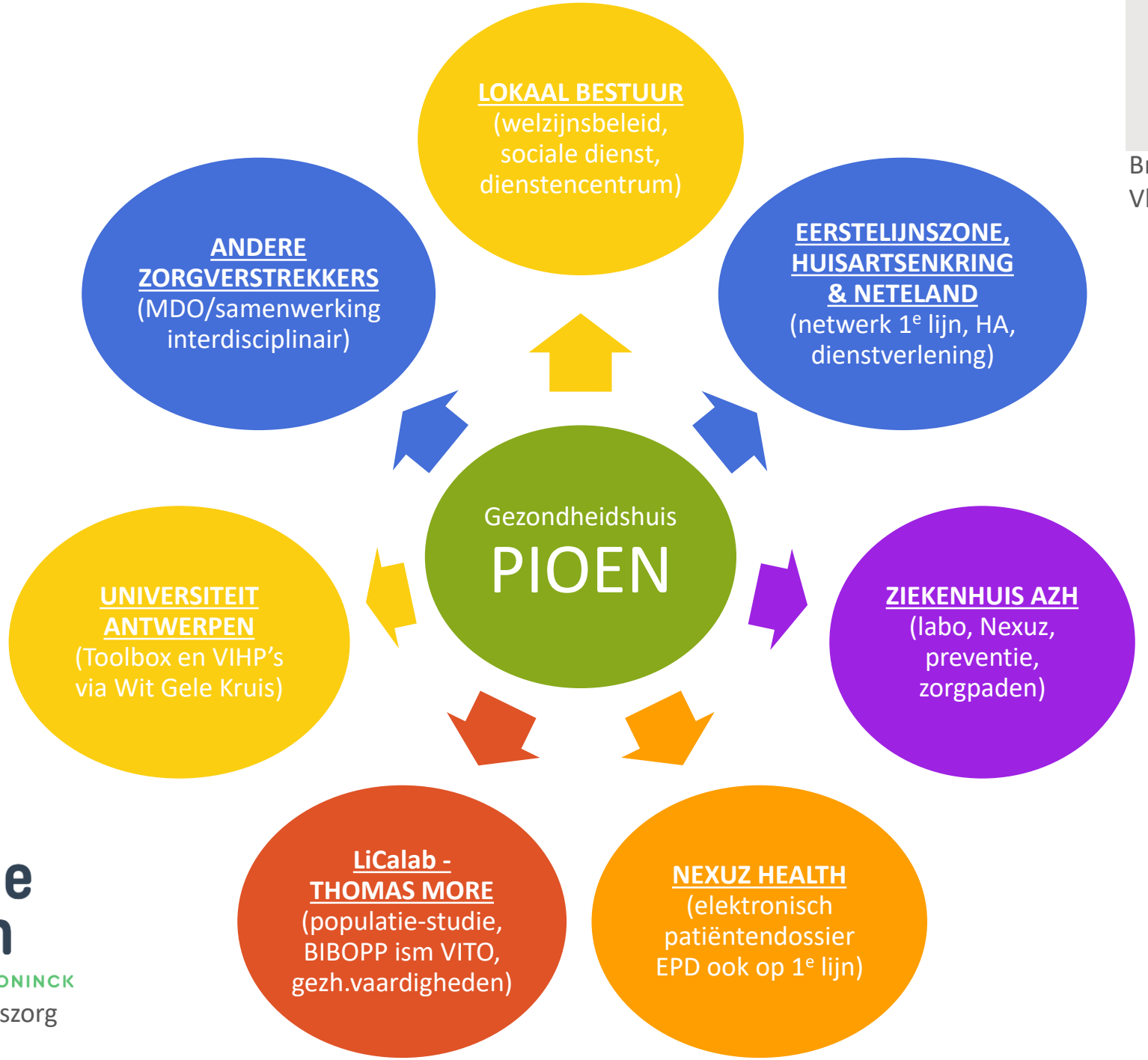

Vlaanderen is zorg

Brede eerstelijnspraktijken
Vlaamse overheid (AZG)

Thuis in de eerste lijn
FONDS DR. DANIËL DE CONINCK

Integratie geestelijke gezondheidszorg
Gezondheidsvaardigheden (KBS)

HET PROCES TOT VANDAAG …

Toekenning projecten

- Vlaamse overheid / AZG: 14 januari 2022
- KBS / Fonds dr. Daniël De Coninck: voorjaar 2022

Structuur “PIOEN”

- **Stuurgroep**: alle partners vertegenwoordigd - grote lijnen van het project uitschrijven, knopen doorhakken
- **Kerngroep**: beperkte groep - concrete uitwerking van het concept met terugkoppeling naar de stuurgroep
- Ondersteuning **Who Cares?!** - Missie/visie tekst gemaakt + proces + onthaalbrochure
- **Coördinator** Tina Claes - link welzijn, zorg, eerstelijnszone, sociale dienst

Locatie

- **Tijdelijke locatie** - Marktplein – huurcontract getekend; aanpassingswerken en inrichting zomer
- Strategisch ontwerpend & masterplan voor centrum > **nieuwe locatie in gemeentepark** (sociale campus)

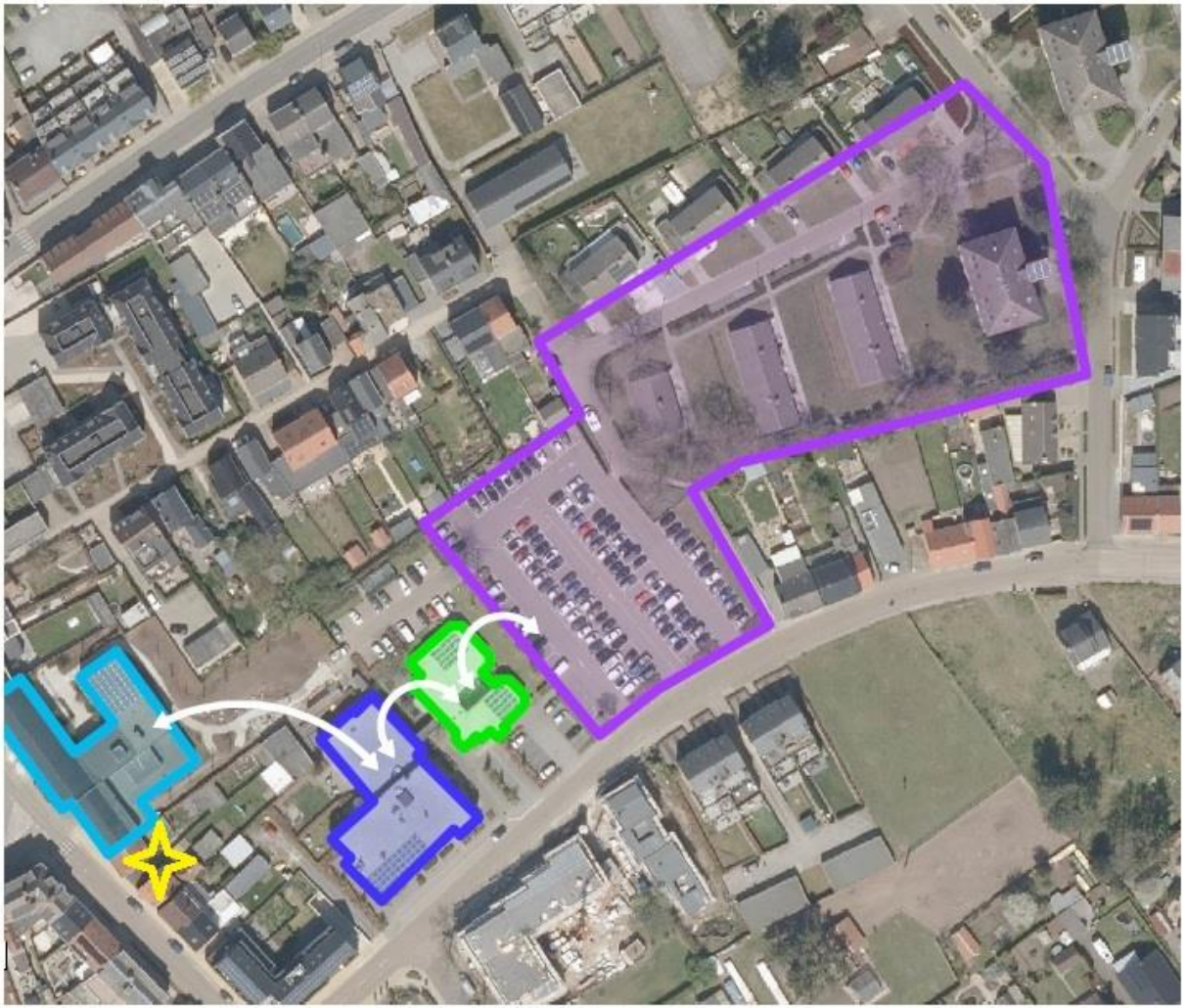

PROJECTZONE
WOON- & ZORGAS

OUDE BIBLIOTHEEK
ONTMOETINGSCENTR

DIENSTENCENTRUM
SPRANKEL! CAMPUS

GEMEENTEHUIS
SOCIAAL HUIS

GEZONDHEIDSHUIS
PIOEN

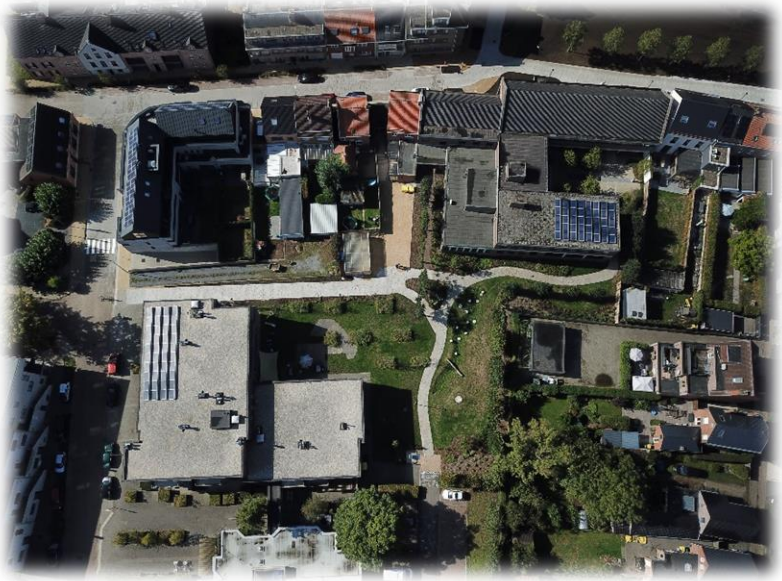

STRATEGISCH ONTWERPEND ONDERZOEK

SAMEN DORP MAKEN

DORPSE FUNCTIES

ZORG-AANBOD

CO-CREATIE

HET PROCES TOT VANDAAG …

Visie en missie

- Uitgebreide **visienota** gemeente + terreinonderzoek Prof. Roy Remmen + analyse sociale kaart & data/cijfers
- Opmaak **missie / visie** i.s.m. partners: gezondheid & welzijn + levenskwaliteit (preventie) + samenwerken

Communicatie

- Lokale huisartsen en apothekers, lokale **zorgverstrekkers** en gemeenteraad / eerstelijnszone
- **Publiek**: gezondheidswandeling zaterdag 29 januari > themajaar “Preventie en gezondheid”
  + zaterdag 8 oktober 2022 > grote opendeurdag

Samenwerking met veel partners

- Lokaal Bestuur Vorselaar, Huisartsenkring Zuiderkempen, huisartsen, AZ Herentals, zelfstandig psychologe, CGG, BOV-coach, LOGO Kempen, LDC Sprankel!, Buurtenoverleg, Welzijnsplatform, Welzijnsschakel, samenwerkingsverband Neteland, ELZ Middenkempen, Universiteit Antwerpen en LiCalab-Thomas More

>> gezondheids-, welzijns- en woonzorg samen

MISSIE

Pioen is een gezondheidshuis in Vorselaar waar disciplines met expertise in gezondheid en welzijn samenwerken aan de optimale levenskwaliteit van haar burgers.

VISIE

In afwachting van de definitieve locatie (gepland in 2024/2025) starten we met de inhoudelijke en logistieke uitbouw van PIOEN in een huurpand vanaf 1 oktober 2022.

TIJDSLIJN

Feb+ mrt

- Projectteam: missie/visie, analyse populatie & aanbod
- Medisch team: keuze financieringssysteem + governance

KERN- + STUURGROEP (19/4)

Apr + mei

- Projectteam: communicatie (folder, website)
- Medisch team: praktijkorganisatie medisch luik

KERN- + STUURGROEP (14/6)

Juni + juli

- Projectteam: inrichting pand + voorbereiden opening
- Medisch team: uitwerken protocolzorg + samenwerking

KERNGROEP (ZOMER)

Aug + sep

- Projectteam: infosessies vrijwilligers, zorgverstrekkers
- Medisch team: concrete start + intake patiënten

KERN- + STUURGROEP (20/9)

	mei	juni	juli	aug	sep	okt
Governance + financieel						
Opzetten vennootschap Stefan	MT	MT				
Financieel plan opmaken Stefan obv simulatie	MT	MT				
Andere noden bevolking detecteren ism Licalab	PT	PT				
Andere partner(s) contacteren (BOV, IGP, ELP)			PT			
Opmaak voorstel organogram				WC		
Opmaak voorstel financieel plan totaal v				WC		
Opmaak voorstel VZW				WC		
Regularisatie Stefan: RIZIV, Orde,...					MT	
IMMO/gebouw						
Algemeen						
Verzekering huurrisico + camera	LB					
Contacten INTER	LB	LB	LB			
Opmaken plan verbouwing			LB	LB		
Verbouwingen					LB	
Serververbindingen gemeentehuis					LB	
Beveiligde internetaansluiting + aansluiten PC's					LB	
Inrichting						
Materialen artsenkabinet	MT					
Materialen wachtzaal + onthaal + polyvalente ruimte		MT				
Materialen keuken + toilet + personeelsruimte + andere kabinetten		PT				
Keuze + bestelling softwarepakket			MT			
Keuze + bestelling PC's			MT			
Effectieve inrichting					LB	
Communicatie						
Opmaken folder	PT	PT				
Opmaken website overkoepelend		PT	PT			
Afstemming omliggende zorgverstrekkers/welzijnswerkers ism Licalab			PT	PT		
Toeleiding patiënten - infosessies					MT	
Openingsevent					PT	

...tot opstart Pioen in oktober 2022 in tijdelijk pand (eerste fase)

PIOEN CONCREET - WIE/WAT/HOE

DUIDELIJK ONDERSCHEID GEZONDHEIDSHUIS vs. HUISARTSENPRAKTIJK

- Centraal in de organisatie van de **huisartsenpraktijk** PIOEN staat de **huisarts**.
  - jonge huisarts (studeert af eind september 2022): dr. Stefan Tanasijevic
  - ondersteund door huisarts / Dr. Maaike Van Overloop en Prof. Roy Remmen
  - tandem met **verpleegkundige** > ism Wit-Gele Kruis (Stefaan Sarens en Stef Peeters) en UA (VIHP)
- **Vrijwilligers** (voormalig kinesiste, maatschappelijk assistent, opvoeder, verpleegkundige)
- **Andere disciplines** (twee modellen van samenwerking): bv. psychologe, vroedvrouw en diëtiste
- **Maatschappelijk werkers** lokaal bestuur
- Integratie **geestelijke gezondheidszorg** (KBS-project):
  bv. eerstelijnspyscholoog, zelfstandig psychologe, samenwerking AZ Herentals, outreach psycholoog school
- Open gezondheidshuis met ook **consultatieruimte** voor BOV-coach, mutualiteiten en Kind & Gezin …

PIOEN CONCREET - WIE/WAT/HOE

LAATSTE RECHTE LIJN RICHTING DE OPENING

- Praktische start & **verbouwingen** (voormalig bankgebouw) + aanpassingen **INTER**
- Uitwerking **preventie-initiatieven** ism lokaal dienstencentrum, zorgverstrekkers, vrijwilligers (+ groepssessies)
- Opstart **populatie-onderzoek** ism Thomas More
- **Intervisie** met proefprojecten Agentschap Zorg&Gezondheid, KBS/Fonds De Coninck, VIVEL, Domus Medica
- **Openingsmoment** met zorgverstrekkers 1/10: met presentatie resultaten populatie-onderzoek

NA DE START DE HORIZON BREED HOUDEN …

- Permanent evalueren (unieke situatie van een “**nulmeting**”)
- **Co-creatie-sessies** met zorgverstrekkers & netwerk (17/11) + burgers (18/10) + kwetsbare doelgroep (29/11) + toelichtingen op grote opendeurdag voor inwoners (8/10)
- Binnen huisartsenpraktijk: overstap **forfaitair financieringssysteem** > uitbreiding team + integratie thuiszorg
- Tandartsen en andere zorgverleners > inhoudelijke **netwerkinitiatieven**
- Integratie gezondheidsgids/preventie > **BIBOPP** ism LiCalab - hogeschool Thomas More, Domus Medica & VITO
- Werken aan **geestelijke gezondheidszorg** (KBS)
  en versterken organisationele en individuele **gezondheidsvaardigheden** (KBS)
- Koppeling **buurtgerichte zorg** (project AZG) > aanwerving coördinator Jolien Moelans
- Samenwerking met (en uitbouw van) **sociale campus** + voorbereiding **nieuwbouw** richting 2024

WAT MOET U ONTHOUDEN?

- Grote urgentie & COVID bevestigde de noodzaak aan een switch: een **andere gezondheidszorg**
- **Van de acute noodzaak een kans maken**: ideale schaal, unieke kans om ideaaltypisch te starten (geen geschiedenis), meer geïntegreerde zorg, meer preventief en interdisciplinair
- Het lokaal bestuur: niet als actor maar als regisseur + **koppeling gezondheidszorg-welzijnszorg**
- **Holistisch concept**: niet alleen klinische gezondheidszorg en welzijnszorg maar ook verbinding met woonzorg en geestelijke gezondheidszorg
- Sterke **partnerschappen** en ambitieus team en vrijwilligers om te starten …
- **Ambities** blijven: integratie geestelijke gezondheidszorg, gezondheidsgids, doelgerichte zorg, transmurale zorgpaden, op populatieniveau en buurtgericht, ontschotting en meer preventie!

Koning Boudewijnstichting

Samen werken aan een betere samenleving

Thuis in de eerste lijn

FONDS DR. DANIËL DE CONINCK

Verpleegkunde & Vroedkunde
Universiteit Antwerpen

Centrum Huisartsgeneeskunde
Vakgroep Eliza
Universiteit Antwerpen

EERSTELIJNSZONE MIDDENKEMPEN

nexuzhealth

Zuiderkempen
Vereniging Huisartsenkringen
VHKZ
VZW

Vlaanderen
is zorg

AZH
azherentals

Health&Care Network
Kempen

LiCalab
@THOMAS MORE

Sprankel !
Lokaal dienstencentrum Vorselaar

VORSELAAR
VERRASSEND NATUURLIJK

Pioen
gezondheidshuis
Vorselaar

DANK U

Pioen
gezondheidshuis
Vorselaar

RESULTATEN VAN DE BREDE GEZONDHEIDSBEVRAGING BIJ DE VOLLEDIGE POPULATIE VAN VORSELAAR

SASCHA VERMEYLEN

Panelmanager zorgproeftuin LiCalab - Hogeschool Thomas More

“Als een dierentuin een nieuw verblijf wil aanleggen, houdt men er rekening mee voor welke diersoort het bestemd is,… waarom zouden we bij het ontwikkelen van de samenleving moeten doen alsof we niets van de eigenschappen van onze soort afweten?”

- F. De waal

GEZONDHEIDSBEVRAGING VORSELAAR

Achtergrondgegevens

Eerstelijnspraktijk PIOEN

Gezondheidspreventie

Gezondheid & welzijn

Gezondheidsvaardigheden

GEZONDHEIDSBEVRAGING VORSELAAR

18 juni – 31 juli 2022

Persoonlijke uitnodiging voor elke meerderjarige inwoner

Drempelverlagende acties

Statistische analyses via SPSS
Inhoudsanalyse

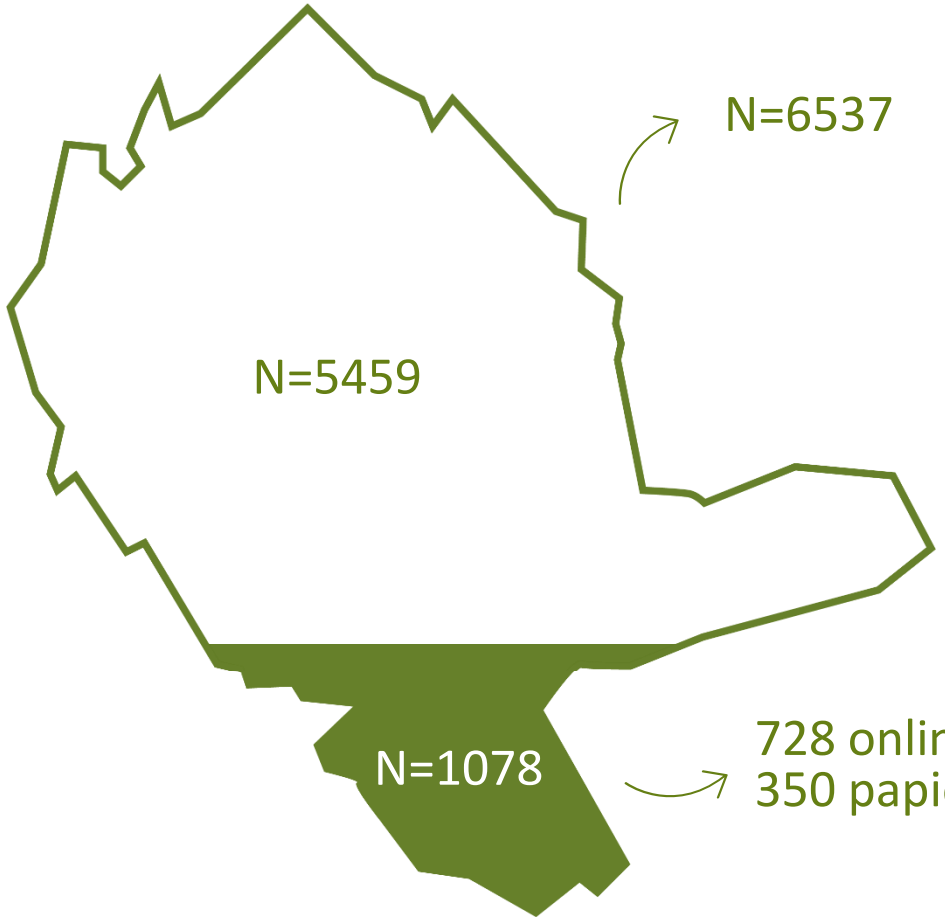

ACHTERGRONDGEGEVENS

38,7%

60,6%

18-39 jaar: 21,42%
40-59 jaar: 30,18%
60-79 jaar: 39,82%
>80 jaar: 8,57%

Geen diploma of lager onderwijs: 10,46%
Middelbaar onderwijs: 39,11%
Niet-universitair hoger onderwijs: 33,84%
Universitair onderwijs: 14,23%

Gepensioneerd: 43,10%
Voltijds werkzaam: 34,74%
Deeltijds werkzaam: 13,33%
Langdurig ziek of PAO: 2,63%

1: 11,61%
2: 47,00%
3: 15,73%
4: 16,57%
≥5: 9,09%

Moedertaal: 80,45%
Zeer goed: 10,57%
Goed: 8,23%
Eerder beperkt: 0,75%
Geen kennis: 0%

Zeer makkelijk: 15,68%
Makkelijk: 36,98%
Noch makkelijk, noch moeilijk: 38,31%
Moeilijk: 7,51%
Zeer moeilijk: 1,52%

GEZONDHEID & WELZIJN

GEZONDHEID

Algemene gezondheid

3,75

/5

Mentale gezondheid

3,79

/5

EENZAAMHEID

Gevoelens van eenzaamheid

53,18%

↓

Maximumscore

7,04%

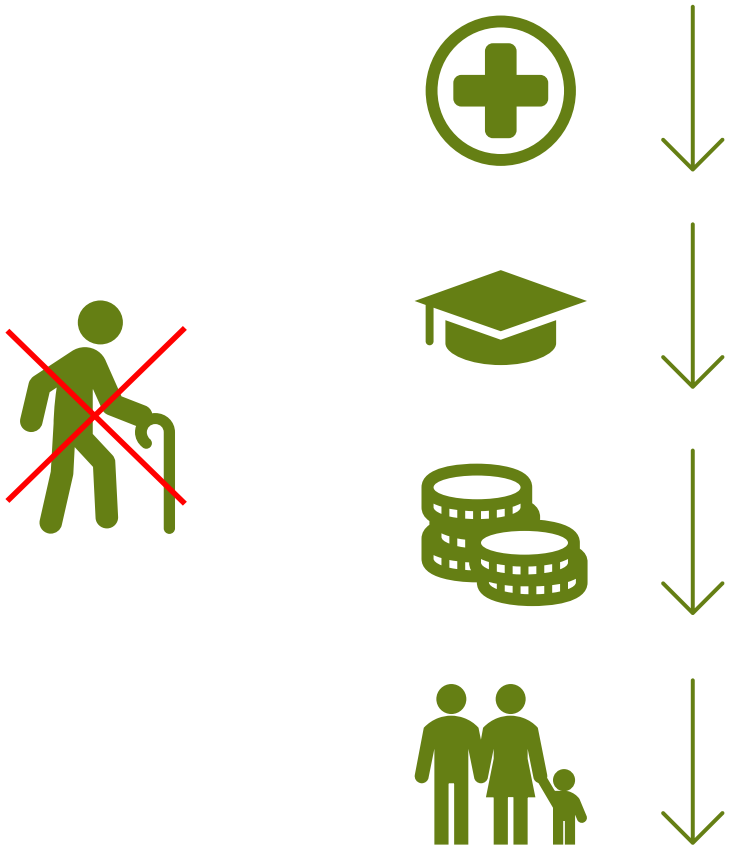

HUISARTS

1 Snel terecht

4 Groepspraktijk

Vaste huisarts

96,81%

3 Op aanraden

2 Afstand

6 Competentie

5 Vertrouwensrelatie

HUISARTS

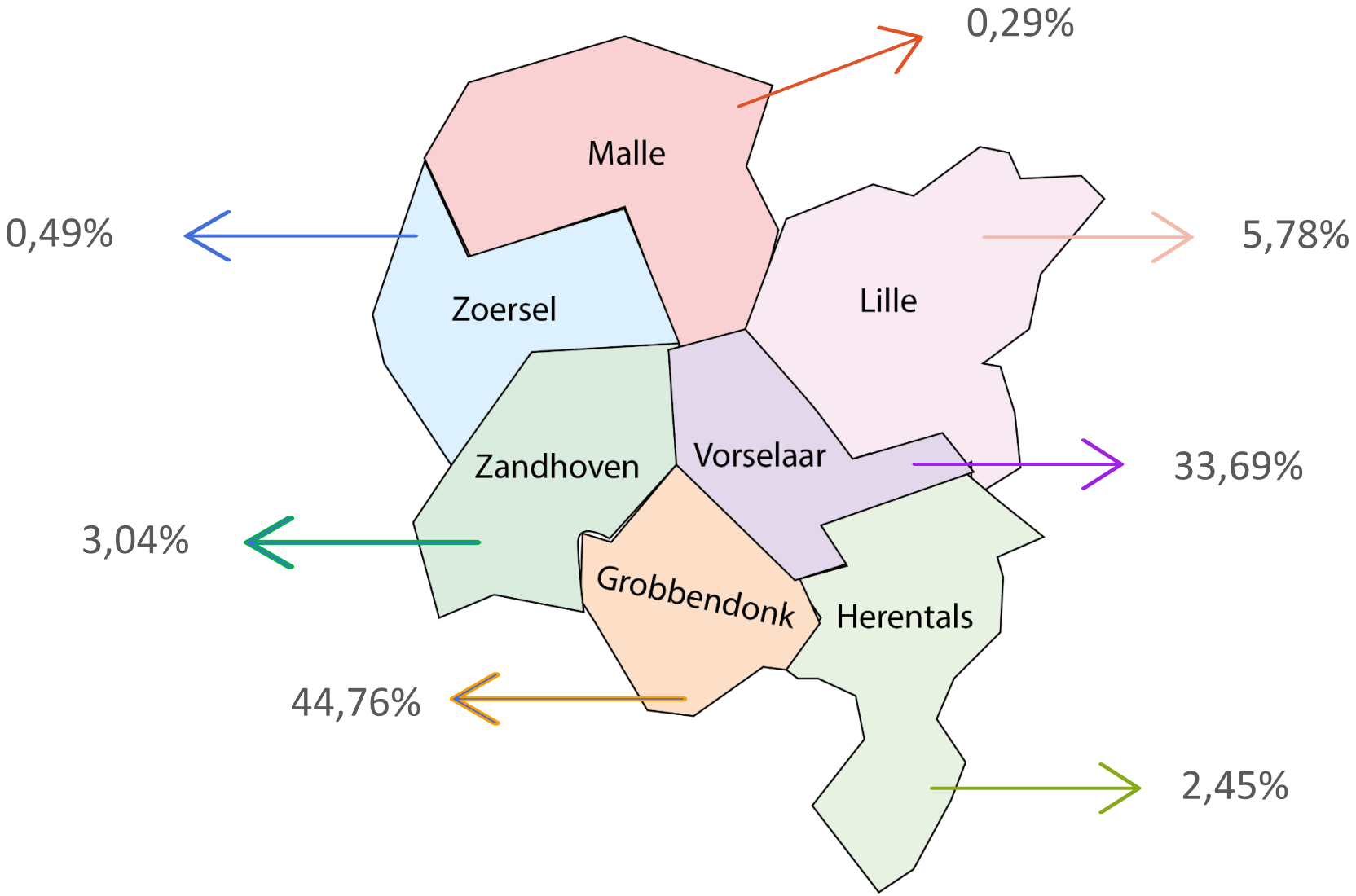
0,29%
Malle
0,49%
Zoersel
Lille
5,78%
Zandhoven
Vorselaar
33,69%
3,04%
Grobbendonk
Herentals
44,76%
2,45%

EERSTELIJNSPRAKTIJK PIOEN

INCLUSIE ZORGBEROEPEN

1 Tandarts

2 Verpleegkundige

3 Psycholoog

4 Diëtist

5 Maatschappelijk assistent

AANDACHTSPUNTEN VOOR PIOEN

Ruime contacturen
Online + telefonisch

Parkeergelegenheid

Preventie en
screening

Toegankelijkheid

Voldoende
zorgverleners

Infoavonden en
workshops

Inclusief en
laagdrempelig

GEZONDHEIDSVAARDIGHEDEN

HLS-Q12

cognitief

- Informatie vinden
- Informatie begrijpen
- Informatie beoordelen
- Informatie toepassen

Gezondheid

- Gezondheidszorg
- Ziektepreventie
- Gezondheidsbevordering

GEZONDHEIDSVAARDIGHEDEN

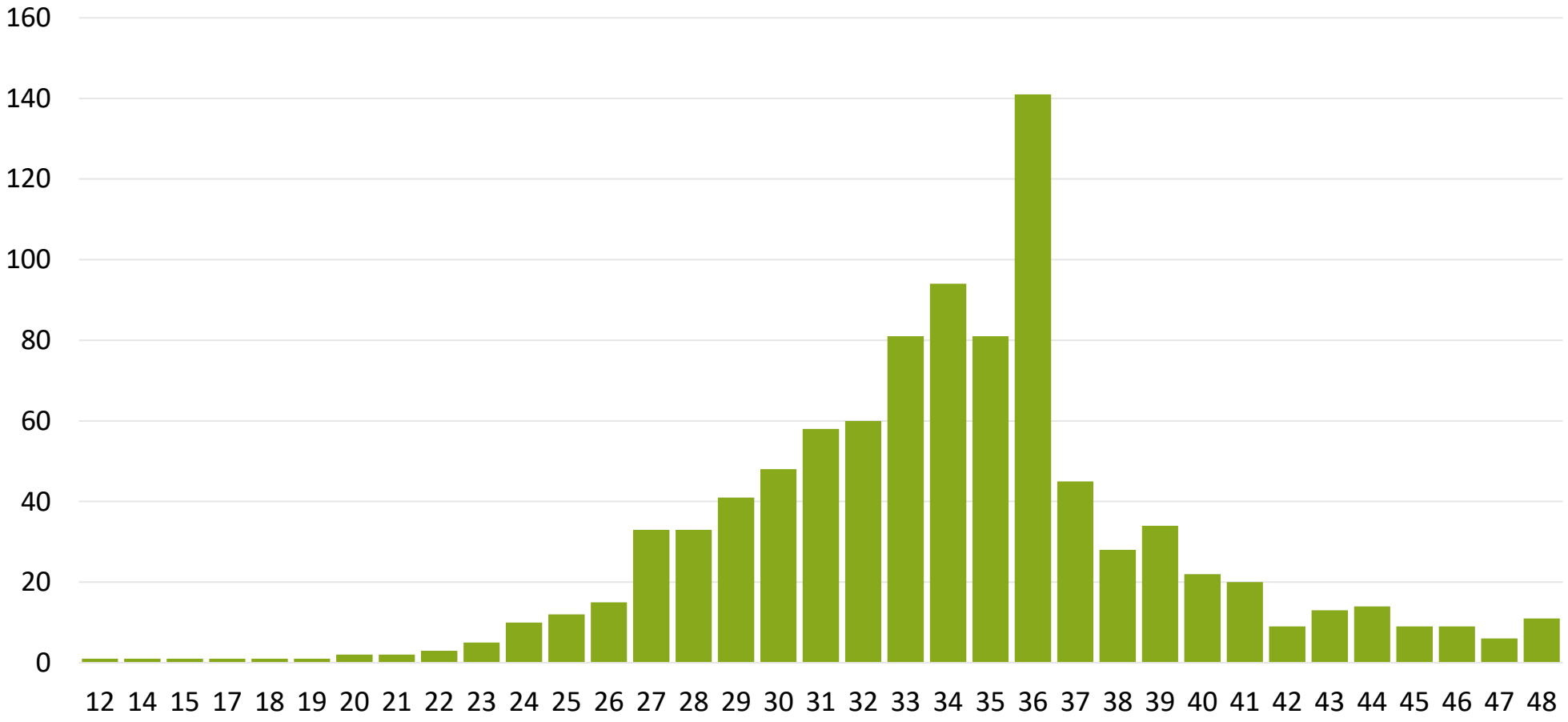

Gezondheidsvaardigheden

34,04 /48

Maximumscore

48

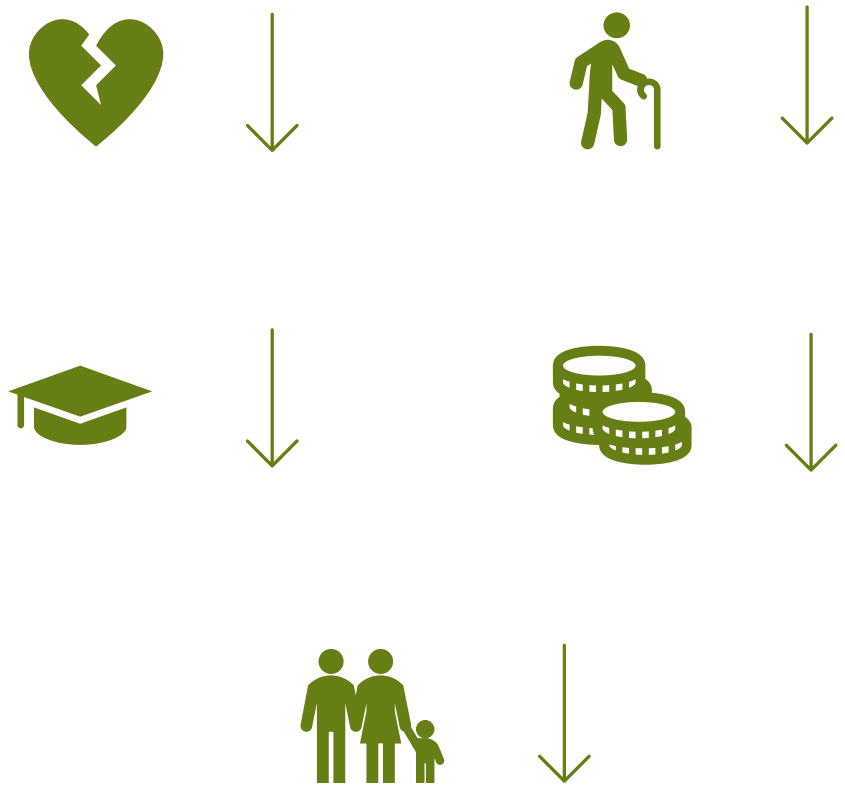

GEZONDHEIDSPREVENTIE

GEZONDE LEVENSSTIJL

1 Gezonde voeding

2 Beweging

3 Mentale gezondheid

4 Slaap

5 Alcoholgebruik

6 Roken

Gebruik van digitale hulpmiddelen

6,32 /10

↓

80-plussers

53,95%

Preventie: taak van gemeente?

7,10 /10

↓

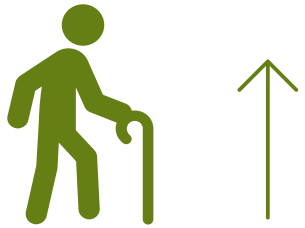

“Als een dierentuin een nieuw verblijf wil aanleggen, houdt men er rekening mee voor welke diersoort het bestemd is,… waarom zouden we bij het ontwikkelen van ~~de samenleving~~ moeten doen alsof we niets van de ~~eigenschappen van onze soort~~ afweten?”

- F. De waal

Gezondheidshuis PIOEN

Inwoners van Vorselaar

Pioen
gezondheidshuis
Vorselaar

CONCLUSIES: DE TOEKOMST VAN DE EERSTE LIJN EN ROL VAN PROJECTEN ZOALS PIOEN

TINNE VANDENSANDE

Senior Programmacoördinator - Koning Boudewijnstichting / Fonds Dr. Daniël De Coninck

MISSIE

FONDS DANIËL DE CONINCK

Het Fonds Dr. Daniël De Coninck wil bijdragen aan een toegankelijke, kwaliteitsvolle en humane eerste lijn

Het Fonds ondersteunt en ontwikkelt initiatieven die de levenskwaliteit en gezondheid van personen met een zorgbehoefte in hun thuissituatie verbetert

Zowel lokale, regionale, nationale als internationale initiatieven komen in aanmerking voor een tussenkomst van het Fonds

Thuis in de eerste lijn
FONDS DR. DANIËL DE CONINCK

3 STRATEGISCHE ASSEN

Kennisopbouw over de eerste lijn

Professionals in de eerste lijn ondersteunen

Levenskwaliteit van patiënten thuis verbeteren

https://www.fondsdanieldeconinck.be/

PORTFOLIO INITIATIEVEN

- Caring technology >
- Toekomstgericht werken in de thuiszorg >
- Transnational Forum on Integrated Community Care >
- Covid-19 en Eerste lijn >
- Doelgerichte zorg >
- Interdisciplinair vormingsaanbod >
- Geestelijke gezondheidszorg in de eerste lijn >
- Lokaal samenwerken in Zorgzame Buurten >
- Zorginfecties in de eerste lijn >
- Beurzen voor eerstelijnsprofessionals >
- Interdisciplinaire leerstoel Eerste lijn >
- Handelingsproblemen thuis bij kwetsbare personen >
- Gezondheidsvaardigheden >

Thuis in de eerste lijn
FONDS DR. DANIËL DE CONINCK

HOOP

TOEKOMST

© Caspar David Friedrich

LEARNING JOURNEY

BOTTOM-UP
&
TOP-DOWN

MEETING
HALFWAY

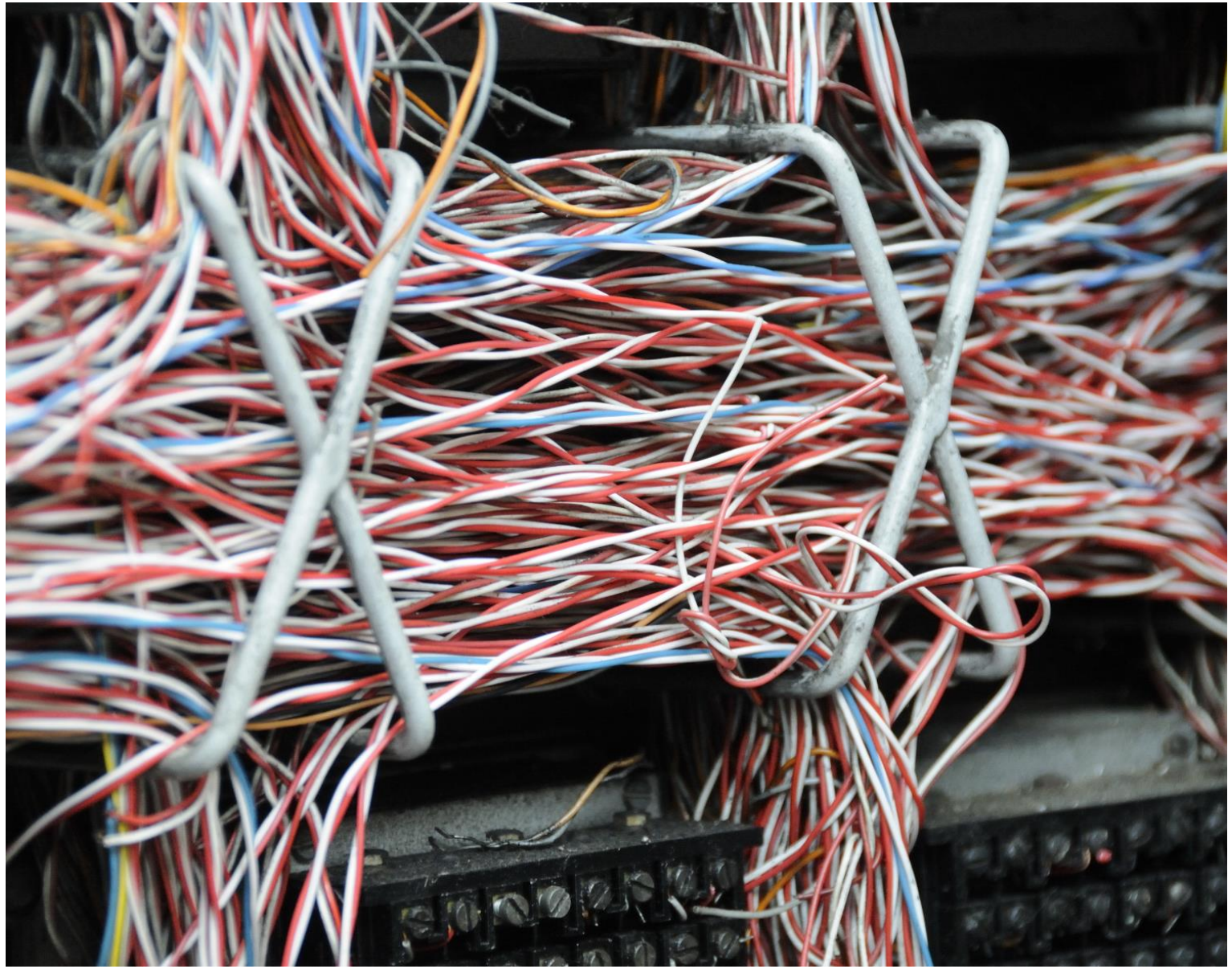

ALL TOGETHER NOW

Margritte Les heureux presages, 1944

PLAATSBEZOEK AAN PIOEN & AFSLUITEND NETWERKMOMENT

GEZONDHEIDSHUIS PIOEN VORSELAAR

Er zijn ondertussen al heel wat stappen gezet in de verwezenlijking en het kind heeft ook al een naam: PIOEN. Dit acroniem staat voor Preventieve Interdisciplinaire Open Eerstelijn Netwerk. Het is echter ook een bloem met heel wat symboliek. In China staat de pioenroos voor geluk en gezondheid: exact wat centraal staat in het gezondheidshuis.

Op 1 oktober 2022 zal de praktijk opstarten. Dat gebeurt in een voormalig bankgebouw op het Marktplein. Daar zullen zeker een huisarts, verpleegkundige, psycholoog, leefstijl-coach en maatschappelijk assistent samen van start gaan. Er komt ook een consultatiebureau voor bijvoorbeeld mutualiteiten. Ondertussen wordt werk gemaakt van een nieuwbouw tussen het gemeentehuis en het lokaal dienstencentrum. De start van het nieuwe gezondheidshuis gebeurt fysiek dus pal in het dorpscentrum. De groepspraktijk moet immers nauw samenwerken met de sociale dienst (gemeentehuis), het lokaal dienstencentrum en de sociale dienstverlening (zoals de sociale kruidenier, tweedehandswinkel, Fietsbieb en Rap op Stap, diensten die het komende jaar samen gehuisvest worden aan het nieuwe gemeentepark).

Enkele krachtlijnen van het PIOEN-project

PIOEN is niet alleen een antwoord op een precaire situatie. De acute nood creëerde tegelijk een opportuniteit om op een redelijk ideaaltypische manier de inzichten op een toekomstgerichte eerstelijnszorg, in verbinding met de tweede lijn, woon- en ook welzijnszorg mee te nemen. Enkele belangrijke uitgangspunten worden hieronder toegelicht.

Ontzorging van de huisarts en belangrijke taak voor verpleegkundigen

In de toekomstige gezondheidszorg zal de klemtoon meer op de eerste lijn, het buurtgerichte … komen te liggen, in plaats van de tweede lijn. Een centrale plaats is daarin weggelegd voor de huisartspraktijken, die zullen evolueren naar gezondheidscentra waarin ook andere eerstelijnsdiensten worden aangeboden. De weinige huisartsen die er zijn moeten zo efficiënt mogelijk ingezet worden. Ontzorging is een leidmotief door meer taakdelegatie mogelijk te maken richting een verpleegkundige in huisartsenpraktijk (VIHP). Die VIHP krijgt een generalistische opdracht naar preventie en chronische opvolging. Zo kunnen patiënten bijvoorbeeld preventieve adviezen krijgen omtrent gezonde voeding, leefstijl en leefomgeving en kan de verpleegkundige ook initiatieven op populatieniveau organiseren. Ook tussentijdse opvolging van patiënten, door middel van gesprekken met chronische patiënten over bijvoorbeeld hun persoonlijke doelen, behoort tot het takenpakket van de VIHP.

Innovatie in de organisatie van de zorg: welzijns-, woon- en gezondheidszorg

Door een samenwerkingsmodel met één elektronisch patiëntendossier in een netwerk kan echt werk worden gemaakt van een zorgcontinuüm/zorgpad met zorgtrajecten. Nu er meer en meer chronisch zieken zijn, is dat nog meer van belang, want er zat al te vaak een breuk middenin die zorgtrajecten. Een samenwerkingsmodel moet in de plaats komen van de schotten, verzuiling en de (te grote) focus op specialisatie en corporatisme. Het betekent ook definitief kiezen voor multidisciplinair werken.

Voor PIOEN werd alvast een uitgebreide sociale kaart opgesteld en ook de noden van de populatie werden in kaart gebracht door een brede gezondheidsbevraging in juni 2022. Op basis daarvan kunnen we doelgericht disciplines zoeken die ondersteunend kunnen werken om de noden zo goed mogelijk het hoofd te bieden, bijvoorbeeld voedingsadvies via een diëtist, meer geestelijke gezondheidszorg, werken aan vereenzaming via een dienstencentrum en een seniorenconsulent. Door de nauwe samenwerking met het lokaal bestuur kan de praktijk aanvullend en complementair werken en moet ze niet zelf investeren in een maatschappelijk werker, een eerstelijnspsycholoog voor kwetsbaren, een beweegcoach …

VIEWZCONNECT

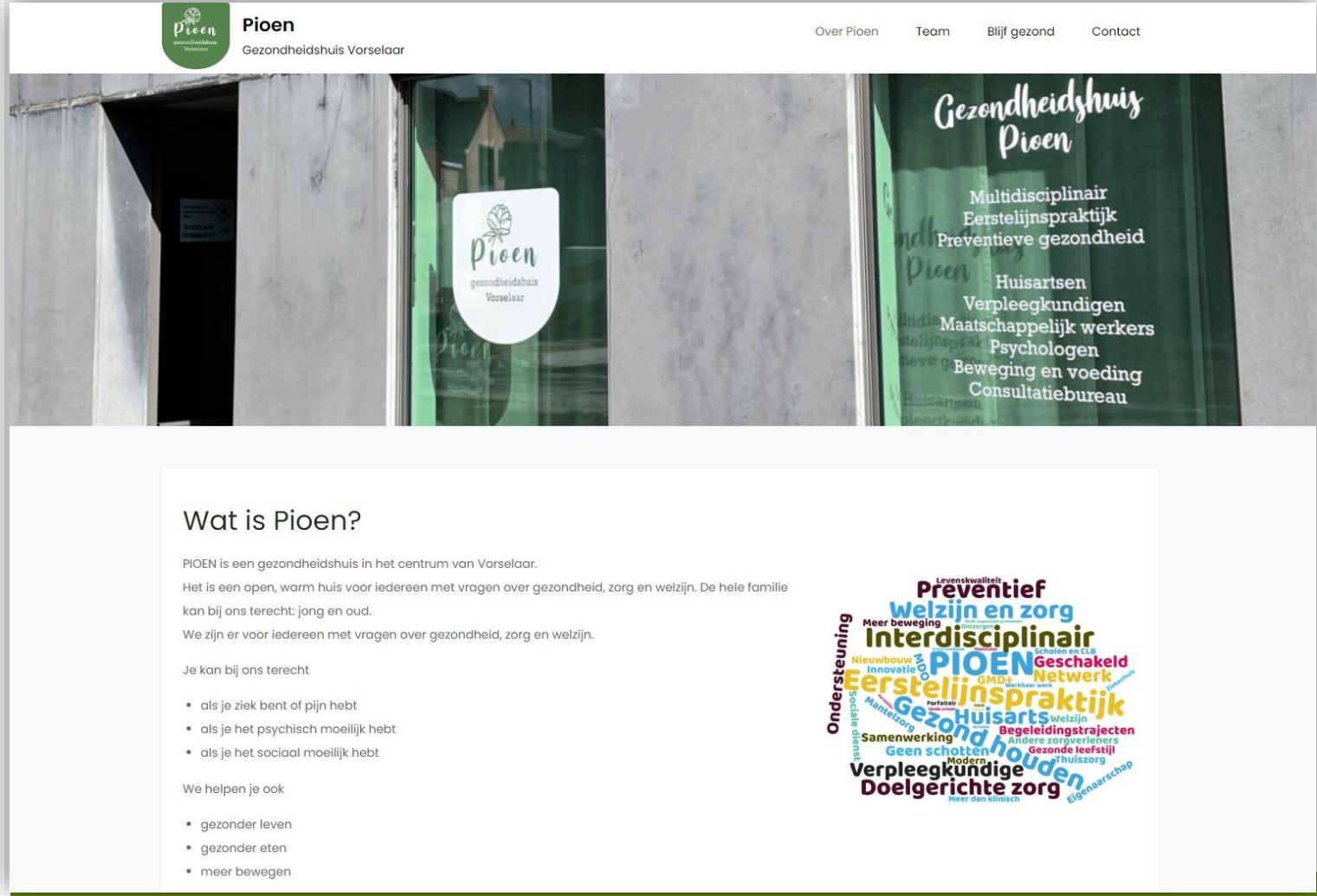

MEER INFO

WWW.PIOENVORSELAAR.BE … OF VIEWZ VAN DEZE MAAND

Koning Boudewijnstichting

Samen werken aan een betere samenleving

Thuis in de eerste lijn

FONDS DR. DANIËL DE CONINCK

Verpleegkunde & Vroedkunde
Universiteit Antwerpen

Centrum Huisartsgeneeskunde
Vakgroep Eliza
Universiteit Antwerpen

EERSTELIJNSZONE MIDDENKEMPEN

nexuzhealth

Vlaanderen is zorg

azherentals

Health&Care Network Kempen

LiCalab @THOMAS MORE

Zuiderkempen Vereniging Huisartsenkringen VHKZ VZW

Sprankel ! Lokaal dienstencentrum Vorselaar

VORSELAAR VERRASSEND NATUURLIJK

Pioen gezondheidshuis Vorselaar

DANK U !